

30780

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 5వ తేది బుధవారము
రుథిరోద్ధారి నామసంవత్సరము, మాఖమాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

No. 182
సంచిక ౧౮౨

కఫహరిచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రూ 2-0-0
ఈ చూర్ణము వనమాలికలచే చేయబడినది.
జ్వర, ఉబ్బనము, కాశవీర్య, శైత్యజ్వరము మొదలగు వానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనంచుకొనట మంచిది.

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములను భుజించిన వస్తువులు రక్తముకు సరిగా మారవు.
అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము
లందు రసప్రావము క్రమముగ కలిగి దుర్బల మేర్పడి ఆయువు
క్షీణించును. 26 మార్గల డబ్బీ వెల రూ 1-4-0.

కుష్టుకు తెలము

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-18 0
ఈ తెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

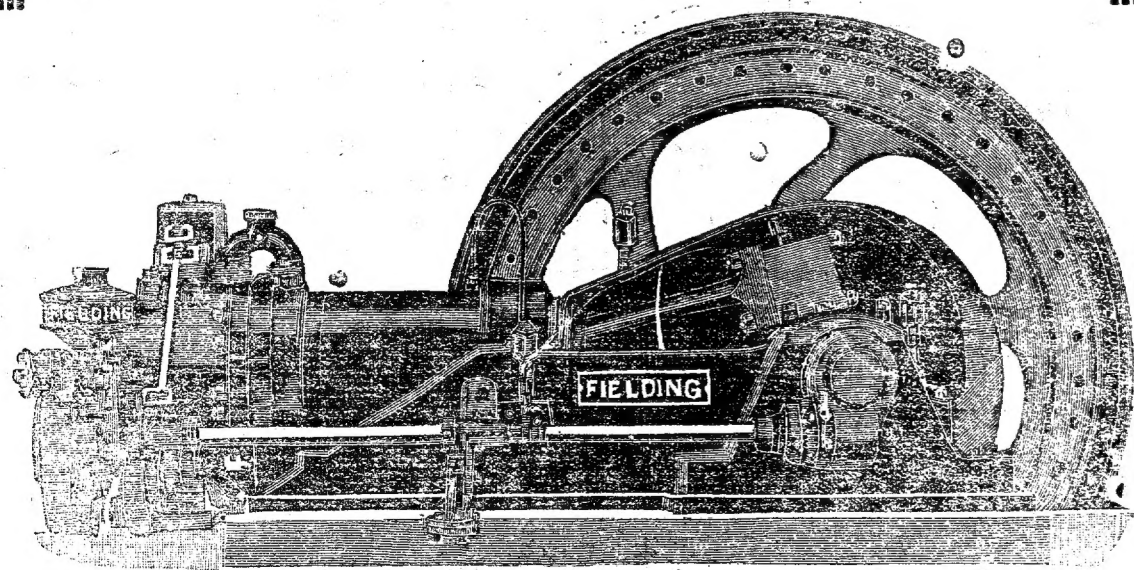
“ERASMIC” కడుసులభ SHAVING STICK మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ కడ్డితో సబ్బును పట్టించి,
బాగుగా రుద్ది స్వయముగా ఊరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి.
ఊరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగా నుండును, మచ్చలు
యుండదు. ఆదినము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును.
మతియు నీవు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగుపడుదువు.
చూపునకు అందముగా అగుపడుటలో ఒక గొప్ప శక్తియు
న్నట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

గాన నీవు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫిల్డింగ్ శెమిడిశల్ క్రాడాలులు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము వున్న స్వల్పధరలకే అగ్గరించు
చున్నవి. అన్ని నయింజనులు స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేతను
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి తరగ
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయును.

586

సోల యేజంటు:—డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

1-8-24 శనివారము నుండి 7-8-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా॥ 6-15 గం॥ ప్రతిరోజు డెంబుప్రకర్షనములు. రాత్రి 9-30
గని, అదివారములందు 8-15 గంటలకుమాడ యూనివర్సల్స్
రెండవండు ఫీచర్.

ది సోషియల్ బుక్కానీర్

జాక్ మల్ హాల్ యొక్క ధైర్యసాహస ఆత్మకథ
చర్యలను చూచి తృప్తి చెందవలెను.

1,2,3,4 తి 3వ భాగము, మొదటివారము, 8 భాగములు
ఇంటర్ నాష నల్ న్యూసు, హాస్యముచూపబడును.

మా ఆజీరనివారిణి

పులితేంపును, అజీర్ణము మొదలగు నవి
కొద్ది కాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుం
డియు వున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని
తప్పక కుదురును. మంచిజీర్ణశక్తిని, ఆకలిని కలిగిం
చును. పీత్రము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని
రూపుమాపును. జీవధమును సేవించుటకు మిక్కిలి
రుచిగా నుండును. అజీర్ణవ్యాధిగలవారు ప్రతి
యొక్కరు దీనిని వాడుట మంచిదని అనేకవైద్యులు
సలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/-
కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసముకు ఆర్డరులు పంపవలెయును.

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్,

3361

తెలపాలెటై నెం. 166.

323, తంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విచిత్రగణితము,
నినోదగణితము, మనోగణితము, ష్రేతగణిత మవస్థలు, చిత్ర
ములు, ఆదర్శములు, చిత్తులు, చిత్తులక్షణము, యాత్ర
క్రమము, రహస్యాలెక్కలు, కణితావధానము గలవు. మంచి
మును, మనోబలమును, తెలివినీ కృద్ధిచేయు రసవంతము
చిత్రవిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన
గణితమునం దనమాత్రజ్ఞయై, చమత్కారమును, యాత్రము
తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము.
దీనివెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ ర య. 6 ప్రతులు రు 6 య.
వలయువాడు:— సి. ఆర్. జనార్దన్, బొంబాయి.

సి. గోపా, (గుంటూరు జిల్లా)

బొంబాయి శాసనసభ

అలివియరు ప్రభుత్వముపై అసమ్మతి తీర్మానము

బొంబాయి, మార్చి 1:—ప్రభుత్వములో అలివియరు ప్రభుత్వమును బొంబాయి శాసనసభ స్వరాజ్యపక్షకార్యక్రమము నడుపించి ప్రతిష్టాంశమునకు గడంగుచున్నారని చెప్పిన విషయమున కనమృతిని దెబ్బబెట్టే ఉపపాదనమును చర్చించుటకు సభ నాచుదలజేయవలెనని లాల్లీ నారాయణజీగారు కోరగా అట్లే చేయబడినది. నారాయణజీగారు తీర్మానమును సుపాదించుచు దీక్షోపన్యాసము గావించి భారతమునందు యందంతయును బట్టి రెండు విషయములు తేలవలసియున్నవని చెప్పిరి. అలివియరు ప్రభుత్వము అన్యాయముగా నిరూపింపబడినది, అసత్య వార్తల నెవరు పంపిరి? వెంటనే ప్రభుత్వమువారు విచారించవలెనని కోరుట కీసభకు హక్కు గలదు. ఆయన మరెవరికీ విషయమును సూచించుచు అభ్యుత్థాడు అంగీకరించి సలహానిచ్చునెడల బొంబాయి శాసనసభ ప్రతిష్టను నిలుపుటకై అలివియరు ప్రభుత్వమును దండమును ఖండించుచు భారతమునందు కేరళనువారు జంపెదరు. సర్ మారిసు హేవర్డుగారు నిన్న జెప్పినట్లు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అట్టి కేరళను పంపించుచుండెడిదెడల సభవారు ఆయన తీర్మానమున కేకగ్రీవముగా సమ్మతించి నియంత్రణలేదని ఆయన చెప్పెను. శత్రుత్వము బిల్లును ఆపియుంచిన కారణమున అలివియరు ప్రభుత్వ అపార్థములు గల్గించినవియు, అందుకు కారణము మహమ్మదీయసభ్యుల సుతవిషయములు కొన్ని నిబంధనలలో నుండుటలేత కాసనసభలో చర్చించుటకు ముందు బహిరంగముగా చర్చించుటకై ప్రకటించవలెనని కోరినవియు, ఆయన చెప్పెను. అంతట ఆయన సభలోని పక్షములగుర్చి చెప్పెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు విషయములలో అన్ని పక్షముల హాజరిని ప్రోత్సహించి ఆయన చెప్పెను. ఈ కారణముచేతనే స్వరాజ్యపక్షమువారును తదితరులుగూడ యీ విషయముపై చర్చనాపకలెనని కోరిరి. ఆయన ఈ పన్నాసమును ముగించుచు ప్రభుత్వమువారు రెక్కడునూ కారము జేయవలెనని కోరిరి.

ఈ తీర్మానమును ఆర్. జి. ప్రాడకర్ ఫిర్యాదీను అహమ్మదుగారు, డాక్టరు దధవంజీ పటేలుగారు (అహమ్మదుబాదు) నిరసనానిగారును ఫర్ మహమ్మదుగారును బలపరచిరి. చివరవారు ప్రసంగించుచు అలివియరు విచారించుటకు ఆపివేయవలెనని కోరినది స్వరాజ్యపక్షభావముతో గాక స్వయంత్రుల విషయమై బాగుగా విచారించుట కనకాశమిచ్చుటకని చెప్పిరి. డెవూటి ప్రసిడెంటు మానీసాలీ పహలానీగారును డాక్టరు మంసూరిగారుగూడ బలపరచిరి.

యం. ఆర్. జయకరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిందు వచ్చిన ధర్మసందేహము, ఈశ్వరయొక్క ప్రతిష్టకు భంగకరముగా ఇండియానుండి భారతమునకు ఇష్టమువచ్చినట్లు యెడోవార్త దెబ్బనుండుటయేనా అను విషయమే యని చెప్పిరి. ఈశ్వరలో ననేకపక్షములవారున్నను యితరవిషయములందు భేదాభిప్రాయములున్నను యీ ప్రస్తుతాంశమున మాత్రము అట్టి భేదము లేదు. శత్రుసంరక్షణ బిల్లును ఆపియుంచుటలో యీసభయందు ప్రతిష్టాంశభావము వ్యాప్తముగా లేదనియు, ఆ తర్వాత గలవారి కెవరికైనను యీవిధాన యొక్క టియే అను సూచీయమనియు ఆయన తలంపు. యూరోపియనుసభ్యులు తమ దేశములో సభారతదేశపరిస్థితులను యెడల ప్రతిష్టాంశమును జేయరా యని యడిగెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు యీవిధానము ద్వారా ప్రభుత్వవిధానమును సుపరిచుటకై సహకారము జేయని సభలోనికి వచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారితో యధానుకూలముగా సహకారము జేసెదరని వారును ప్రభుత్వమువారితో సహకారము జేసెదరు. లేకున్నయెడల స్వరాజ్యపక్షమువారు వారి సంగంభమును సాగించుచునే యుందురు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు అలివియరు ప్రభుత్వము కేరళను పంపిస్తే నెవరు పంపిరి? ఆయన తెలిసికొన గోరెను. అలివియరు ప్రభుత్వమునకు బాధ్యత గల యుద్ధోగి కిరి కొట్టమంది భారతీయుల దళము బంధించునెడల భారతదేశమునందు యేమి గావలెనని జయకరుగారిడిగిరి. సభయొక్క ప్రతిష్టను గాపాడుటకై ఆయన యీ ఉపపాదనమును బలపరచుచున్నానని చెప్పి యిక్కముండు బిల్లు జోక్యము గలగజేసికొనరాదని చెప్పిరి.

హోం మెంబరు ప్రత్యుత్తరము

గౌ. సర్ మారిసు హేవర్డుగారు (హోం మెంబరు) లాల్లీ నారాయణజీగారి తీర్మానమును సత్కరించుచు దానివలన యీసభలోని పక్షముల స్థితి స్థలస్థితినుట కవకాశము గల్గెనని చెప్పిరి.

మొఖ్యముగా శత్రుసంరక్షణ బిల్లు విషయమున సభవారి అభిప్రాయము తెలిసెను. నేడు యీసభలో నావిషయమై తెలిసిన అభిప్రాయముల ప్రకారము చూడ అలివియరు శాసనము జేయవచ్చునను నమ్మకము యనకు గల్గెను. పిదప సభలో జర్జియనుచున్న విషయమును గూర్చి చెప్పెను. వార్తాపత్రికల నిరసనములపై వారిమాట లాధారపడి యుండెననియు అవి సత్యమైనవి కాకపోవచ్చుననియు జెప్పెను. అలివియరు ప్రభుత్వ శత్రుత్వబిల్లు విషయమై యెన్నో ననియు కోనవచ్చును. ఇంతట సభ నాచుదలజేసి చర్చించుటను గూర్చి ఇంగ్లాండులో సాంకేతికముగా గ్రహించియుండవచ్చునని ఆయన చెప్పెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ సెలెక్టు కమిటీలో ఒకసభ్యుని నియమించి అలివియరు తోడ్పడవచ్చునందులకు ఆయన అంగీకరించెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు యెక్కువసహకారము జేసెదరని ఆయన దలంచెను. హోం మెంబరుగారు ముగించుచు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వమునకు గాని భారతకు మంత్రికి గాని తంతివార్త పంపించునెడలెదనియు క్రొత్త యేజి న్నీ తేమైన ఒకతంతివార్తను పంపించునెడలెదనియు అదిగూడ బొంబాయి లండనులమధ్య భేదముగా వచ్చుననియు ఆయన ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

జయకరుగారు స్వవిషయమును గూర్చి చెప్పెను. ఆయన శత్రుత్వబిల్లును స్వరాజ్యపక్షమువారు బలపరచెదరని హోం మెంబరుగారికి వాదనము జేసినదిప ఆపక్షమువారిని మహమ్మదీయులను కలిసికొంటినియు, మహమ్మదీయసభ్యులు అలివియరుని నిబంధనలు గృహవిషయములకు సంబంధించి యుండుటచే ప్రధమపతనము నాపియుంచవలెనని కోరినవియు జెప్పెను. కావున వెంటనే ప్రత్యేకపెట్టుట నాటకపరమక తప్పదయ్యెననియు ఆవిషయమును హోం మెంబరుగారిలో కలిసి కొన్నయెడల జెప్పియుండెడివాడ ననియు జెప్పెను.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యుడగు గోవాస్థి జవోగీరుగారు అతిర్మానమునకు జయకరుగారు బలపరచుట నంగీకరించిరిన చెప్పిరి.

అభ్యుత్థాడు తీర్మానమును వోటుకు తెట్టుచు యీతూరి సెషనులో 9 డివిజనులలో ప్రభుత్వమువారు విడిదిటిలో నోడి నాల్గింటిలో గెల్చిరిన చెప్పిరి. తీర్మానమునకు అందరచే అంగీకరింపబడినది.

నేడు బొంబాయి శాసనసభలో (యూరోపియనువిద్యార్థి కాఫీ రిజర్వేషన్) నాకే సెషనులు సర్వీసులోని ఉపాధ్యాయుల ప్రావిడెంటు ఫండుకై 2) వేల రూపాయల గ్రాంటును కోరగా నద్దానికి 48 మంది ప్రతిపక్షముగను 38 మంది అసహకారముగా నుండుటచేత త్రోసివేయబడినది.

ఉపపాదనము దెచ్చిన యన్. యస్. దేవుగారును యితర సభ్యులుగూడ యిదిచాల పెద్ద మొత్త మని చెప్పిరి.

సర్ మారిసు హేవర్డుగారు జాతివిద్యేషముల రానియవలదని సభ్యులను కోరిరి.

గ్రాంటు తుదకు త్రోసివేయబడినది. సభ అంతట మంగళవారమునకు ఆపివేయబడినది. (అ. ప్రె.)

అంధుని వాడలిగిన

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రము

పిటినివాడుటచే ఆయుర్ము, అందము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధిచుగను, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో నైనను మంచిరుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1 కి భార 1 టైబ్లెవిడ్య కాకలసివారడ ప్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 27 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

భారతి నచిత్రమాసపత్రిక

వ్రతచాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

నచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతినంచిత్రయందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింపబడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు సేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

Table with 2 columns: Subscription type and Price. Rows: సవత్సర చందా (6 0 0), అర్ధస వత్సరము (3 0 0), విడిపత్రిక (0 10 0)

ప్రస్తుతము పోస్టు రూల్సు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగా మణి యార్డరు పంపిన ఈఖర్చు తగ్గును. పీ. పీ. లు పంపినచో సామ్మూమాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగా చేరుటయు కత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0 స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగా పంపబాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదార్లుగా చేరినయెడల ఆ సామ్మూ మినహాయింపుకొని తక్కిన సామ్మూ మాత్రము పంపవచ్చును.

మేనేజరు, భారతి. తపాలపెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

దేహము అందువిషయమున అపరిమిత మగు జాగ్రత్త శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆలంకరిగ్రహమాత్రలడుఉపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు వాటిల్లును. 219 సర్వముఃకుగాను: ఆలంకరిగ్రహ ఔషధాలయము 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు. అని వ్రాయండి.

చిత్రనిచిత్రపు గాజులకు పుట్టిసిల్లు ప్రస్తుతకాలమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలురకములలో అనేక కొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. 2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును. చేదారము సహా మజారి జత 1-కి మజారి రు 10.0-0. ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును. సవరము బంగారుకు సీమవెండికి భూచి యివ్వబడును. 3 1/2 ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవర్రకులు, 25 చెనాబజారురోడ్డు - మద్రాసు.

మనవాడుదయచేసిన మహమ్మదానందమును నూన
 రైంటుకచ్చెను. నిన్న సాయంత్రమున జరిగిన సుఖాచరణ
 బట్టియే యభిషేచమునకు నిర్ణయముచేసినది వ్యాజ్ఞమహారాజుకి
 అప్పుడు నూనరైంటు తొందరగా నటుల జరిగియుండ న
 పని నేడు కలుచిని. ముందుగానిర్ణయములు గదిచి పక్షము
 మహమ్మదానందముపైనుంచి మహారాజుగారికి. మేము మా
 కోరికలను తెలుపగాను విచారించితిమికి కోరికలుయొక్కవియు
 మేము కోరినవిని తానెన్నడును కలంపితముననుసరైంటు
 స్పష్టపరిచెను. నేను రాట్టమును కోరుట
 నేవలము రాజకీయము కాదందుల ప్రాప్తిచెట్టి నని
 వాగదీయతి సులంభమును నిజము మాత్రము కలదని
 అని వట్టి నిశీషకత ప్రాగల్భ్యము కావనియు మేము కొన
 తిహారసగృహమునందు మాకియ్యది క్షమించి యాజ్ఞాపన
 నూనరైంటు గ్రహించెను. నూనరైంటును మోచి పేమునకు
 లాభ దాహించెను.

నత్య కృత్యముగాను ద విశేషి యీ చిత్రపుష్పము పరి
సమాప్తి నొందించెను. నాకొట్టు (నెల) చాల అదమముగాను
చాలమకుద్ధముగాను గాలిబాగుగా వచ్చుటకు, వీటగాను యు
న్నది: నేను అరుదులును పండుకొనుట కలవాటు పడియుండుటచే
నారు బంటు పరుండుట కనుమలి యిచ్చినది నాకొక వరమే.
నేను ఉదయమున 4 గంటలకు లేచెదను.
అప్పుడు ఉదయగీతములను విధిగా పఠించెదనని తెలిసిన నుబ్రహ్మ
అక్షమ నానుట నంతసేపగలుగెరురు. నేను కలహారముచేసిన
గేయములను నూడ చూడెదను. ఉదయము 6-80 గంటలకు విద్యా
భ్యాసమును ప్రారంభించెదను. ఖయిదీబు దీపము నెఱ్ఱెరు

కాని చదువులనుగల వారుగా నానా వర్గాల వారం
భించెదను. రాత్రి 7 గంటలలో చదువు ముగియును. అది
పిమ్మట దీపము లేకుండ చదువులను వ్రాయుటను కలసి
వదలు. రాత్రి 8 గంటలకు మరల ఆశ్రమములో చేరుదునట్లు
ప్రార్థనము చేసి శాంతి పుష్కలము చేయవలెను. కలసి వారు
వ్రాసిన రామా యానమును పూజించుగా రిచ్చి కైస్త్ర
గ్రంథమును ఉరుగుగా పాఠములను యితర గ్రంథములను
శాంతి చేయవలెను. ఈ గ్రంథ పఠనములకు అనుగుణము
గడిచెదను. ఏమిట చేయుట నులు వదలుటకు వారు
గంటలుగడయెను. మొదలు ఏమిట లేనపుడు అగంటనేత
మూత్రమె నూలు వదలుచుంటిని. తరువాత ఉద్యోగము వలన
కొంత ప్రశ్నించుచి. అది చాల మురికిగా నుండెను.
శాంతి ఒక గంటనే త్రు ఏమిట వదిలెదను. మూడు
గంటలనేత నూలువదలెదను. మొదట ఆ నూలుబాటుగారు
యిప్పుడు మగలూబాటుగారునా నాకు ఏమిటను పంపిరి. వారు
ఏమిటను పంపుట మానివేసి వారిలో నొకరు తదితరులకు
పొనులకు మింగవలెనని చుచి కుత్తులగు మాదిని పంపగోరెదను.
నేనే ఏమిటను చేసుకొన గోరెదను. నూలు వదలుట వారివదలెదను
కులను చేయుటగూడ నేర్పుకొనవలెను. ఒక్కనాడు
రెక్కనినతోడనే నేను ఏమిటను చేయగలిగితిని. నూలువద
లుట కంటే ఏమిటను చేయుట నేర్పుకొనుట చాల నులభము
గాని తరువాత పనిచేయుట మృతముకన్పడును.

భగవంతునకు రాను రాను చేరువ
యగుచున్నాను.

నూలు వదలుటకు యెంత దశించి నాకు నానాటి
కృత మగుచున్న కొలది నేను నిరంతరము
దేవుని చేరువయగుచున్నాను. అదిగా అంతరము
కన్పించునని నమ్మిచూడనే చేరుచున్నాను. నేను నూలు వదలు
నట్టి నూలుగంటును మంచి నర్తకియొక మని కలయ
చున్నాను. నావైపునకు వలెనా నాకు వెంటనే నాకును
ఎదురే కలవకుచున్నది. ఆ నూలుగంటులోను అపరిశ
మగుకలలపొక్కిలియు నాకు కలుదు. నేను గీతను, భుజా
నను, రామా యానమును చదివుచున్నపుడు గూడ నాకును
చలింపవలె యుండును. ఏమిటచేయునపుడు నూలువదలు
నపుడు మృతము వదలెనుమను చెదరదు. అందరినిలుచి
యుండునని నేను చెప్పువాను. నిర్జనలకు భారతీయుల
నందరి చుటకు రాట్టమే కరణ్యమని నేను
పూర్తి నమ్ముచుంటుంటే నాకు దానియందు రాగ మతిక
యందున్నది. గ్రంథపఠనము కథికాలము కష్టపడకు
దననా నూలువదలుట కథికాలము కష్టపడకుదననా అనువిష
యమున నామానమున తీరదును నున్నది. కలగుచున్నది.
నూలువదలుటకే అధిక కాలము ను వ్యయపరచుననియే నేను
కన్పించునని నా వ్రాసిన ముద్రాక లేఖలో నేను మీకు తెలుప
గలగుదనని కోరుచున్నది.

మలానా బిల్లుల వారి సాహెబుగారు నాకు నూలు
వదలుటకు పుడచి అభ్యసించ మొదలిడితిని నాతో చెప్పిరి. నా
తో పోటీకొనగోరెదనని ఆయనతో తెలుపుదు. ఇతరులచాల
మందిగూడ వారిలెనే యాపని ముఖ్యునిగా భావించి ప్రారం
భించెదరు గాక.

నేను వ్రాయదలచిన ప్రథమపాదము (ప్రేమ) ను
పూర్తిచేసితిని నులభితి ఆశ్రమము వారికి తెలుపగోరెదను.
దానిని వారికి పంపుట కుద్యోగము అనుమతించెదనని కలచెదను.
నేను వ్రాయదలచిన మరలసంబంధమును ప్రథమపాదమున దక్షి
ణాగ్రేకా సంభుర్ణణ చరితమునగూడ ప్రారంభింపవలెనని
నమ్ముదను.

పుస్తకములే తెలగడ

నేను వాక్యార్థము కొరకు కరసాలలో చూయుచు భుజం
యట మునివేసితిని. రెండుసారులే భుజించుచున్నాను నేను
కావలసినంత పదార్థమును సమృద్ధిగానే భుజించుచున్నాను.
అపారమయమున నూపర్మెంటు సౌకర్యముల నన్నిటిని చేయు
చున్నాను. ఈ నెల 12 వ తేదీనండి మేపామును, వెయ్యియను
గూడ తెప్పించుచున్నాను. త్వరలో నేనేపాటిలను కయన
చేసుకొన గలగుదనని కలచెదను.

నాకు రెండు తెచ్చిన నీలి క్రొత్త శంఖములు రెండు
దుప్పట్లను ఒకటొక చాపమును యిచ్చిరి. ఏమిటకు కౌతలగడను
గూడ యిచ్చిరి. అది అనవసరమే. నేను వెనుకపుస్తకములలో
లేక కొన్ని బట్టలతో బిల్లులకు వెల్లువొనుచుంటిని. రాజగోపాలా
చారిగారితో సంభాషించిన పిమ్మట తలగడను గూడ నిచ్చిరి.

రహస్యముగా స్నానము చేయుటకు మరుగు ఏర్పాటుకలదు.
రెండుసారులు స్నానము చేయుట కనువలె నిచ్చుచున్నాను.
పనిచేయుటకు ప్రత్యేకముగా నొకటి యిచ్చిరి. ఆశోగ్యపారి
కుస్యములకు తగిన ఏర్పాటులను బాగుగా చేసిరి.

కావున నాకొరకు మిత్రు లేనివయమును గూర్చియు
చింతింపవలెదు. విహంగ రాజమునకు లేననుకా రా
గృహమున లేనపుడు మోయిగా నున్నాను. నేను
చేసిన జీవనవిధానము కారాగృహమున చేయుచున్న పని అల్పము
నేను తెలుపను. ఇటుల నుండుట కలసి నాకు మంచి ప్రయత్న
అలవడుచున్నది. మన పని సమరాత్రినొకడు కి ఒక్కనితోనే
అధారపడి యున్నావా? లే అందరును : ట్టుబాటుతో పనిచేయు
చున్నారా? అను విషయము మిగిలియోగమునకునే బాగుగా
తెలుగలదు. నాకెట్టి సంతోషము లేదు గాన జీవనము నేమి జరి
గుచున్నదియు తెలుసుకొనవలెనను నాకురకు నాకేమియును
లేదు. నాప్రార్థనలు సత్యము లగునని, విశ్రమమును వృద్ధులము
నుండేయే వెలువడుచుండెనని, యితరుల కంటిగము కలిగించు
వ్యవస్థాపిడి ఎంత యధికమైననుగూడ దాని బలముకలె నట్టి
ప్రార్థనలుమే అధికమును నమ్ముకము నాకుపెచ్చుగానన్నది.

దాసుగారి ఆశోగ్యమెటుల నున్నదోయని నాకు విచార
ముగా నున్నది. అయిన ఆశోగ్యమును గూర్చి నాకు సరిగా తెలుప
నందులకు దాను సతీతననిగూర్చి నేను నిరంతరమును ఫిర్యాదు
చేయుటనీయే వచ్చుచున్నది. మోతీలాలుగారి ఉబ్బునము తగ్గి
తోయినదని కలచెదను.

పాదుషాభిమానములుగల బాలుడు

నాభార్య నిజటికి రావడని తెలిసి బోధించి రాకుండ
చేయుదు. దేవదాసు యింటికి వచ్చివును చాల ఆరాటము
చేసికాదు. నాకు నన్ను చూడవచ్చు సరి! నూపర్మెంటు ఎదు
ట నేను నిలవబడియుంటిని. నా దాస్థినిమాంచి సహించుటలకు
పోయెను. నాకు స్వాభిమానమున పోయెదను ఈ వాడంటిచే
దుఖము నాపుకొనలకు దిగ్గగా వెళ్ళి వెళ్ళి ఏదైనానను
అతికష్టముననే నేను వాని నోర్చానుగితిని. నేను ప్రాణిగాను
నూపర్మెంటు ఎదుట కూర్చుండగూడదను విషయమున నాకు
గ్రహించి యుండవలెననిది. రాజగోపాలాచారిగారిని దేవదాసు
కును కిరీటనిచ్చిన బాగుండెనని, ఇచ్చియుండవలెననిది. ఇత్యుక
పోయెను వానిని ఆగోరవరవలె నను యదేవము నూపర్మెం
టు కెంతమాత్రమున లేదు అట్టి సందర్భములను నూపర్మెం
టు స్వయంగా చెంతనండి యుదలచి నను నిశ్చయము లేదు. గాని
నావిషయమున తనకెట్టి నెవమున రాకుండుట కరకు స్వయ
ముగా నరకు నుండెను. నాభార్య వచ్చినపుడు మరల నిట్టి గడ
దిన జరుగుటయు నాకు ప్రత్యేకమునా ముగా వారు కుర్చీని
తెచ్చిచేయుటయు నావైపున లేదు. నేను నిజమమటుజంట
నాకెట్టి కలదని నేను కలచెదను. విజియవారు ప్రత్యేకము
ను మునకియులకు మునపూర్వముగా మార్గదర్శనము కింను
మనము కొంత రామునకు మునపూర్వమునను, నన్ను చూచు
టకు నానుండుమిత్రులు కరుమగా రాకుండనయే నాకోరిక.
వారు తమ నానుండునకు వదలుకొనవలెను. అనుకుంటున్నట్లు
నైనను ప్రతిమాటపెట్టుటలలోనైనను పని కలిగి వచ్చును రాకుం
నన.

నేను పోలీసిగాను వాదనము చేసిరిని పొంచుచున్నాను,
కూర్చుకాండేము, అగ్రాలలో మహమ్మదీయులలో వీరలకు
వారికి రాట్టలులను పంపిచెట్టెనయే నేను కలచెదను. అదిగా
నుండి నాకు ఉత్తరము వ్రాసిన మిషనరీ శ్రీ పేతు నేను మరచి
పోతిని. కృష్ణ వాడుగారికి జ్ఞాన ముండవచ్చును.

నేను త్వరలో ఉరుదుగ్రంథమును ముగించెదను. నాకు
మంచి ఉడుకు నిపుంటును గ్రంథమును కావలెను. మిగిలినను
దాక్షత్య ఆస్థానీ గారెనను మంచివానిని నిర్ణయించ గోరెదను.

మాయలును నూర్చి నాకెట్టి విచారమును లేదని అతని
తెలిసివును.

మిరాకోగ్యముగా నున్నానిని నమ్మెదను. మిథు విరా
మము లేకుండ కుచేయుట లేదనుకొనుట గగనముననుమన కా
సింపుటయే యోగము. మిర. క. కన్యకునున్న మిరాకోగ్యమును
సర్వేశ్వరుడు కాపాడుగాక యని చేపకొనుటయే కర్తవ్యము.

మన తోడి జీవనముల కందరిని నా ప్రేమను తెలుప
గోరెదను.

మిథుమిత్రుడు

ఎం. కే. గాంధీ.

మహాత్ముని రెండవ లేఖ

బొంబాయి దొరతనమువారికి

8677 వ సంఖ్య వై. వ్రాసిన లేఖ

ఈ లేఖ (గాంధీ మహాత్ముడు) కను మిత్రులలో నొక
రిగు వాకి. ఆజ్ఞాపానగాడి వ్రాసిన లేఖకు తిరిగి యీ లేఖికి
మరిచేయును దానిని చూచి దొరతనమునందుండి ఉత్తరమును
యీ చాపాల నూపర్మెంటు వైదికి చదివి వినిపించును. దాని
వలనను తన శాంతిని నూపర్మెంటుకు వైది కొరగా
ఈ లేఖికి నీలు నిచ్చుటకు తన కధికారము లేదని నూపర్మెంటు
తెలియెను.

ఈ ఉత్తరమునకు వైది కొంత కాలము. ఇంకొక
సకలము వైది క మిత్రులకు పంపగోరుచున్నాడు. తనయొగ
క్షేమమున ఏవారణమునలం తాను తన మిత్రులకు తెలుపబాల
టన్నాడో చారికి ఇయిది యారీతిగా తెలుపగోరుచున్నాడు
గాన తనకోకనకలయిచ్చుటల నూపర్మెంటుకు ఉత్తర వొగ్గ
గవలెనని ఇయిది దొరతనమువారిని కొరచున్నాను.

ఇయిది తనమిత్రులకు వ్రాసిన లేఖలో (1) ఈమిథు
విషయము మూత్రమేగాక యీ అయిదుకోసన్న యితర ఇయిది
విషయముగూడ నున్నది. (2) ఈ లేఖలకు నాజీయసంబంధ
మరు గూర్చి అగరవచ్చుచున్నాను నాకెంత వలననె దొరతనము
నా రాతలను వాకిటికి పంపుటకు నిరాకరించెదని ఇయిదికి జ్ఞాప
కము వచ్చినంతవరకు అతడు గ్రహించగలిగిందవరకు ఉత్త
రపుణాని విషయములనుబట్టి ఇయిది ఊహించుచున్నాడు.

మొదటి ఆక్షేపము గూర్చి ఇయిదియొక్క స్థితిని
ఆశోగ్యమునకును ముఖ్యముగా సంబంధించి విషయము లీలేఖలో
జెలు సొను లేవు.

రెండవ ఆక్షేపము గూర్చి జేయున వ్యవహారమును
కారణమున సంధిమిత్రులకు మూడు నెలల నొకసారి చేయగోరు
ను తెలుపుతేఖను వ్రాయుటకు ఇయిదికలపాచ్చును ద్రువ
మట వ్యవహారమున ఇయిది సునిశ్చయము దిక్కునందు
మన్నాడు ఇట్టి వాదనమున నీవార్తలను తొలగించుట ప్రయ
త్నమునందును ఇయిది కలమచున్నాడు ఏమిట భారతదేశపు
చెరసాల లొక ప్రత్యేకమునకా భాగము నేర్పదను. అదియెటు
యందగునని. రిక్కిలెకాభిమతి కుర్చీచుటకు ప్రయత్నము
నామృత కలదో చెరసాలలను విమర్శించుటగూడ నట్టికా క్షే
ప్రజల ఊడనలెని ఇయిది కలయచున్నాడు.

ఇయిది నీన లేఖలో తన ప్రేమమునకు ముఖ్యముగా
సంబంధించినవిషయములునాకేమి లేవు. ఇయిది వ్రాసిన విష
యములలో నున్నవియు అతిశయోక్తులునేమైన నున్నవో
ఇయిదికి తెలిసి పోనెదను నాని సంజోషిపూర్వముగా నన
రించుకొనును. అయిదునాక దొరతనమునకు నూపించిరిని
తేఖయొక్కది విషయముననే న. నీన వో ఇయిది తన మిత్రు
లను మోసపుచ్చినవాడగును. గాన అట్టిలోపము లేదనెను
వో వానిమాటమే నకరించి యీ లేఖను పంపించుటకు దొర
తనమునా రనుమతించవలెను. అయిదుగాని దొరతనమువారి
తెలిసిన సురణలను చేసి యీ లేఖను పంపుటకు వైది అంగీ రింప
బాలదు. అట్లు దొరతనమువారు పట్టుబట్టి వో నిక రెండవ ప్రయ
త్నము లేఖలను పంపుట వైది కొరకొరెదను.

ఎరవాదచెరసాల, } ఎం. కే. గాంధీ,
12-5-22. } 8677 సంఖ్య వైది.

మూడవ లేఖ

ఆదియు సంవత్సరము నదియే

ఎరవాద చెరసాల, 12-5-1922,

మిథుమిత్రులకు కా. కే. జి.

నన్ను గూర్చిన కర్తవ్యములను మీకు తెలుపుచు
ఏమిటనెల (1922) 14 వ తేదీన మీ కోరికచేత వ్రాసెనని.
దానియ నా భార్యకును నామాయలకును జేరదానకును కొన్ని
కంటకులను తెలుపవలెననినాడ నేను మిత్రులను కొరతగాని
ఆలేఖలో కొన్ని ముఖ్యభాగాలను వదలెదను దానిని దొర
నీలు లేదని దొరతనమువారిపును ఉత్తరము చేసిరి. అందులకు గాను
కొన్ని కారణములను తెలిపిరి. వాని అడు త్రువలెము నా మిత్రు
నిన వారియొకరి గాన మీ నా లేఖనుగా ని ఉత్తరమునకును
గాని నేను పంపబాలసోతిరి. క్షీణకారణములగా కొన్ని అంశ
జ్ఞాపమున్నును గూడ నేను వానినిపుడు మీకు తెలుపవలెనని.
దొరతనమువారి ఆక్షేపములను సరిగా నుండు
నా లేఖలో అసత్యములను అతిశయోక్తులనున్నవో నానిన మా

పెన చరిత్రను కొంచెముగా, బాల్యమును ముగిసిన తరువాత
 ము. తనము బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య
 బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య
 ము. తనము బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య
 బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య
 ము. తనము బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య
 బాల్యమును గురించి వివరించుచున్నాడు. బాల్య

చిత్తగించుట.
 ఎం. కె. గాంధీ
 8677 నంబర ప్రెస్

 నాల్గవ లేఖ

ఎరవాడ సెంట్రలు జయలు సూపర్వైజరుకు

అయ్యో, నానందంబంధించిన ముఖ్యమంత్రిగారి కింద
 కాలమునుండి పరిష్కరించుచున్నందున నన్నది.

(1) మేములలో నేను నామగ్రుడును వాటికి (ఫీల్) మామగ్రుడును కొకసారి నేను (వాయుకుతు వామగ్రుడును) వాటికి. దానిలో కొన్ని భాగములను తీసివేసిగాని దానిని పంప గూడదని దొరకనుచున్నాడు. వాటికి. ఆభాగములను తీసివేయుటకు నేనుగోరింపలేదు. అది నాకు ముఖ్యముగా సంబంధించి: వగుటచే దానిని తీసివేయవలసియు వారముల పట్టుపట్టినచో నట్టి లేఖలను వాయుకుతుకు నీ క్షమించితినియు నేను దొరకను నుట లేదు. అది నాకు ముఖ్యముగా సంబంధించి: వగుటచే దానిని తీసివేయవలసియు వారముల పట్టుపట్టినచో నట్టి లేఖలను వాయుకుతుకు నీ క్షమించితినియు నేను దొరకను నుట లేదు.

(2) "దేశభాషలో కొక ప్రాథమిక వాచకగ్రంథము" వాయుకుతు కు తేజోవ మేమియును లేదు దానిని మిమగ్రులకు పంపుటకు నాదేవుడు ముందర" అని వాటిలో వెనుక ఈ చెంపలకు సూపర్వైజరుగా నుండిన కల్లుల దయచేయుగాని లేదు. అట్లుచేసే వాగ్రంథమును (వాని దానిని ఒక లేఖను ఒకరి సంపగ్గరును వారిచేతనామా వాటిలోనే వ్రాసి నేనాచెందిన కల్లుల దయచేయగలిగితిని. వైదిక చెరసాలలో వ్రాసిన గ్రంథములను వారు విడుదల చేయుదువరకును ప్రకటించునాద దను కారణమున దొరకనుచున్నాడు వాగ్రంథము వాచితనామాచారుకు పంపనూడదని. ఆగ్రంథమునై నాచేరు చేయవలెనని నేను కోరుటలేదు. నాచేరు చేయవలెనని దానిని ప్రకటించుటకునాద దొరకనుచున్నాడు రంగీకరింపజేసే వాగ్రంథమును మరల నాకిచ్చి చేయగోరకను.

(3) నాకు వ్రాసిన 'పీయూడికల్లు' ఇయ్యకల్లు నని దొరకనుచు వారు దయచేసి తెలియజేసిరి. నావున నైయు ఆఫ్ యుండియు వారపత్రికను, మాడరను పిచ్చాయను సుపరిష్కరుకు కలకత్తా మాసపత్రికను, సరస్వతియును కొంచెము సుపరిష్కరము నాగొనుకలెనని కోరిని. వీని లోనుసక్తులని మాత్రము నాకు దయచేసి పంపజేసిరి. కల్కత్తా రాజపత్రికలను నూన్పు యింకను తేలలేదు గాన వెంటనే దాని నుంకరిని దే పరిష్కరింపగోరకను.

ఎరవాడచెరసాల } చిత్తగించుట విధేయుడు,
 12-8-1922 } ఎం. కె. గాంధీ.
 (ఎగు ఇండియా)

కడప డి॥ మునసపు కోర్టులో
 అప్పీలు నెం 617/1923

Between:—
 వాది:—చింతమంటి అశ్వర్థ రెడ్డి.
 And
 ప్రతివాది:—రణపురి ఫణిరాజ్ రెడ్డి.
 వాదిచేరు ప్రతివాది (వాణియిచ్చిన 181-10-1920 తేదీన (ప్రాసోటు అప్పీలు నెం 119-1-21 అను వాచాతెచ్చినాడు. కడప సెంట్రలు 1924 సంవత్సరము మార్చి నెల 17 తేదీ వాయిదా వున్నది. వాయిదాలోను ప్రతివాది కోర్టువాది యడకు చాజుకు కానుకటి ప్రతివాదిని యొక స్పెషల్ జేజీ తీర్మానించుచున్నాడు.
 కడప, 1-8-1924, వ. నంబండ్లపు, వాది పరవశి.

జెయిటో సత్యాగ్రహము

రెండవ శిక్షాపీఠాల పటాలము

పంజాబు శాసనసభ్యుల సానుభూతి

అకాలీనాయకుల విచారణ

అవగాహన మార్పిడి:— గృహ బహదూరు మేజర్ బునింగును రిటెయిన్ అకాలీనాయకుల నేడు అమృతసరుండి అవగాహనకు మోటారు లారీపై గొనివచ్చి ఫోటోలాగి తీసి కొనిపోయిరి. ఈనెల 10 వ తేదీని ఫోటోలాగి వారి విచారణ ప్రారంభించును. వారిని మామగ్రుడును గొనిపోవుచుండ నాకు శ్రీ ఆకాలి అని హస్తాక్షరము గావించిరి.

అమృతసరు మార్పిడి 1 వ తేదీ:—ఇదివరకు అవగాహనలో జరగకుండు నిశ్చయముపడిన అకాలీ నాయకుల నేను విచారణ యానెల 10 వ తేదీని అవగాహన ఫోటోలాగి జరుపుటకు నిశ్చయముపడినది. ఈనెల 10 వ తేదీని అవగాహన ఫోటోలాగి ముద్దాబాబుల బహదూరుల నొంకుటకు యోగ్యములు జనుచు యున్నట్లు తెలియబడినది. నేటిపొరానలో ప్రతివాదితరపు న్యాయవాదులు యాచిచ్చును నిరసించిరి.

రెండవ సాహిబ్జిత

రెండవ సాహిబ్జిత బహుమతి ఇయ్యవలెనని ప్రయోజనము సులభములు వార్తలు వచ్చివి. మార్గముభ్యమున గ్రామములు గుంపుగుంపులుగా నుండి వాటికి టి. ఫలచాదుల కొనగి గొరవియుచున్నాడు. వారుమార్గములో అనేకులకు అమృతమును (ఇత్తుకురీడి) నొంకుచున్నాడు.

దీర్ఘ మార్పిడి 1 వ తేదీ:— విరుధ్ధులకు కుండితో నుడిన అకాలీజిత జెయిటో వోపుటగాను అమృతసరులో గుడివారము సాయంకాలము బహుమతిపట్టు అమృతసరు వార్తలు వెలుపుచున్నది. ఈజిత ఫిరోజ్పురము జిల్లామీదుగా వోయి మార్పిడి 14 తేదీన జెయిటోగరము జేరెను. ఈజితగూడ యిదివరకు వోయిన జితలెనే తే అనుదేశించి యున్నది. నాభాసంస్థానాధికారులు మొదటిసరికి వెలివిన వరులనే వీరికిగూడ ప్రకటన మూలమున వెలుపుచున్నాడు. అనగా తేదీలను మరలవలెనని సమసింపియే పోయినచో వీరిని గురువారము బాడనర్తుకు అంతేకాని, గురువారమును రాజకీయ ప్రచారమున మరలయోగించుటకు అనుభయముగడదు. ఈవిధానము పనుసరించినచో, రిం మండి చొప్పున ఒక్కసారి గురువారము జూరుటకు వోయి అక్కడ అభివేదనకు వూర్తి జేసిన పిదప వెంటనే నాభాసంస్థానము పిడికప్పుట కంగీకరించినచో వడలెదరు. సుప్రీములో నుండునంతకాలము యెట్టి రాజకీయసభలనుగాని, ఉపన్యాసములను గాని జరుగనూడదు.

కిన్నా, గిద్వానీగార్లు

దాక్తరు కిన్నా, ఆచార్య గిద్వానీగార్లు కారాగృహమునందున్నవారికిముగా నున్నారనియు వాటి కుండి సత్కారము జరుగుచున్నదని జెయిటోనుండి వచ్చిన వార్తలు వెలుపుచున్నది.

పంజాబు శాసనసభ

విచారణసంఘమును గోరుట

అవగాహన, ఫిబ్రవరి 29:—నిన్న ప్రకటించిన రీతిగా, జెయిటోకాల్లులను గూర్చి విచారించుటకు గాను 40 మంది పంజాబు శాసనసభ్యులు నేడు సమావేశమైరి. పరిస్థితుల నన్నిటిని పూర్తిగా పరిశీలించిన పిదప యాదిగున తీర్మానములను గావించిరి:

(1) పంజాబు శాసనసభయందలి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు గూడిన యావధికార జెయిటో విచారణసంఘము తమకు గలిగిన దుఃఖమును వెలుపుచున్నాడు. (2) జెయిటో విచారణము గూర్చి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనల, శాసనసభలోని ప్రభుత్వ సభ్యుల ఉపన్యాసములు సర్వస్వపైకరముగా లేకుండుటచేతను, ఇట్లు జెయిటో వ్యవహారమునకు త్వరితముగా నుండుట చేతను, ఈ విషయమున కాగుక విచారించుటకు భారతశాసన సభవారికి ఆమోదించబడిన సభ్యులు గల విచారణసంఘము నేర్పరుచుట తత్కాల్యమున యావధికార ప్రభుత్వమువారికి వెలుపుచున్నాడు. (3) జెయిటోలో గాయములు దగిలినవారిని, వారు లేని వారి కుటుంబములకును యావధికార తమ సానుభూతిని వెలుపుచున్నాడు.

పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

అకాలీవ్రతకవార్తల నవృత్తములు

అవగాహన, మార్పిడి:— నేను ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు 'అకాలీ' వ్రతంలో ఫిబ్రవరి 27 తేదీన వెలివిన వార్తలన్నియు అమృతములని ఖండించిరి. ఈవిషయ వ్యవహారము సర్వములు వెలువడినవి.

జెయిటో ఫోటోలాగి, తీ.తో ముట్టబడిన యావరణలోగాని అకాలీలెస్యమును అస్పృశ్యగాలే. వ్యాధిప్రసారంపని వెన్యకాలము గొంపోయిరి. 22, 23 వ తేదీలలో కైదకాల యందు ముగ్గురు స్త్రీ మోసి యు వ్యాధి గ్రస్తులు చేర్చుకొనబడిరి. ఇదేదండరు తులకముతో నున్నారు. వైద్యకాలయందును మాపుయ ఇంచెయను మేడికల సర్వము వైద్యములను, న్యాయ నియంత్రణను వీరు జెయిటోలోగూడే సంకల్పించుకొని రని వెలుపుచున్నాడు. వీరికివరకు కొన్నాళ్లనుండి స్థితిస్థాపనలు. ఎనయందుగురు బ్రటిషు ఉద్యోగులనైరు పాములు వేసి బడినవి. బ్రటిషు ఉద్యోగుల నెదర్కొనరలెనని ఉత్తపు లాసకబడిన. పరిపాలకుని (అడ్మినిస్ట్రేటరు) ఉత్తపువారము కండకమును ప్రవీణముండలేదు. తిట్టి సామాయి గురువారా కడ నోచోలమునందు వ్యవహారము యోగార్థములును కండకములు గలిగియున్నవి. వీటికై నేమియు కప్పబడదు. ఏ గురువారమునందు యెట్టి వైద్యముగాని, మేడిగనుగాని లేదు. ఒక నిమగ్న గ్రామము దొక దుజుల్లపట్టి యాడ్చిట్లు పరిపాలకునకు వెలువబడిన. మొత్తం వానినాపివేసిరి. సాధ్యమునందర్వరలోఅకాలీల ఒక నుంట్లో గొన మారరింపజేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. ప్రభుత్వముగా నేర్పాటు జేయబడిన స్థలములో నీరులేకుండెను. ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీనుండి త్రాగుటకు నీరు సుపూర జేయబడిన. తక్కుల వేరిని పారివెట్టుటలేదు. కనములన్నియు మరలవారముల ననుసరించి నిట్కులచేతనే అంతము గావించబడినవి. దాక్తులకియును గానిసామాను వారివచ్చి మోటారు బండిలోనే వారబాలున జీయందుగారు తిరిగి అమృతసరునకు వోవుచున్నపుడు తీసికొని పోవడెను. కిదులుగాని కొద్దిగంటల నేపు మార్గము నాభాకు గొనిపోయి యండిరి. ఆమున ఆవారమును తిరస్కరింపెను. కాని ఆమునకు ఆవార మియ్యక వోలేదు. ఓల్లలను గాని శ్రీలనుగాని కార్పించుటలేదు. (అ/వె)

దేదార హంతకుని ఉరి

సంతోష పూర్వకముగా ఉరికిబోయెను

కలకత్తా, మార్చి 1:—విచ్చిట్లదే దొరగారిని జంపిన గోపి శాధ సామాను విధించబడిన ఉరికిత. నేడు ప్రెస్కోర్ట్ జెయిటో వద్ద కర్మసాంకుబడిన. గోపిశాధ సామానై కిత్ విధించబడిన ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీనుండి నేటికి 5 పాములు అధిము భరువు కలిగియుండెని తెలియజచ్చెను. ఉరికింధమునకు ఆయన కప్పును బోయెను. ఆయన కిరీరము జెయిటోపాకారములోనే దహన జరుచుచుండెను.

జార్జి జోసెపుగారు

బొంబాయి, మార్చి 1:— అకాలీ కాంగ్రెసు ప్రచారణ సంఘసభ్యుడగు గిద్వానీగారు రచనజేయబడుచే, నాసానము నపనిజేయుటకు జార్జిజోసెపుగారిని, కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు గొరిరి. కనభార్యకు జబ్బుగానుండుటచే జోసెపు గారు ఆహ్వానము నంగీకరింపలేదు. (అ/వె)

జంతుహింసా నివారణసంఘ వార్షికసభ:

ఇయ్యది రేపురి 6 వ తేదీ గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కచ్చయప్పవోలులలో జరుగును. వెల్లింగుడెను ప్రభుత్వగా రధ్యుకీరహించెదరు.

స్థానిక వార్తలు

కల్లడకురుచ్చి తిలకవిద్యాలయము:—ఈ విద్యాలయపు కడప సాంకేతికాధ్వనము ఈనెల 9వ తేదీన (శనివారము) ఎస్. శ్రీనివాస అచ్యుతగారి అధ్యక్షాధ్వనము జరుగెను.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మార్చి 1వ తేదీన అంతఃపురమునందు మరణసంఖ్య వెయ్యింటికి సామాన్యము 42.4 లోనుండెను. అంతకు ముందు వారమునందు 42.4 లోనుండెను. 22 మందికి స్పష్టమగుచున్న ఒకరు మృతిచెందెను. ఇతర వాద్యములకు 89 మంది కడచెరిరి. (గ్రంథటి వర్తమానము) వారమున 89.5 లోనుండెను.

ఎగ్జిక్యూటివ్ కాపాటల వార్షిక కౌన్సిల్:—ఎగ్జిక్యూటివ్ కాపాటల 15వ వార్షిక కౌన్సిల్ ముంబైలో (9-1-24) సాయంకాలము 4-15 గ.పి. భాగ్యచార్లు నాయకులచే బుగారాజులకు, (సెం 15, కమిషనరు కేసరీ పీఠి, ఎగ్జిక్యూటివ్) జరుగెను. డా॥ అశ్వినీ వెంకటగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి.

ప్రముఖ కంపెనీ:—మదరాసు ప్రామ్యుకంపెనీ వాకరులనుభవమున కృత్రిమముగా పనిచేయువారు కొందరు, కలెక్షన్లు అందుకు యెక్కువసాంకేతిక లాభములు పొందుచున్నారని ఎ. జె. పబ్లికేషన్స్ లిమిటెడ్ కంపెనీని చెప్పి వారిపట్ల తలకాగియున్నట్లు సంతకముల చేయుచున్నారని, పిదప సంఘస్థాపకులైన నేరముల మోపుట కాపాటకముల నుపయోగించుచున్నట్లు తెలియజేయుచున్నది. ఎ. జె. పబ్లికేషన్స్ గారు యిట్టి కృత్రిమము లాసర్వచారిక మోపుటక, కలెక్షన్ పరిపాలనలో ప్రత్యక్షముగా నున్నట్లంది నిజము: తెలుగువలయునని ఒక కంపెనీ ఉద్యోగి మాట ప్రాయముచున్నాడు.

శ్రీల సేవాసంఘము:—మైలాపురం ప్రాదేశిక శాసన శ్రీల సేవాసంఘ భవనమును నిర్మింపజేయు విల్లింగ్డను ప్రభుత్వ సంతకముచేసి, శ్రీమతి ఎం. కజ్జు, శ్రీమతి డి. జన రాజవాస, శ్రీమతి ఎం. డి. దేవదాసుగారు ఆమెకు సహానించి మ:దిరమంతయు ఆపిరి. పిదప అచ్చట జరుగుచున్న కేర యంత్రములు, వేలములు, తేనుకల్లె, కట్టుపని, నేర మున్నగు నవిజూచి ప్రభుత్వ సంతకించి సంఘాభివృద్ధి గోరి. అచ్చటకు శ్రీమతి మైమన్న, శ్రీమతి బి. రామరావు, డా॥ మధులక్ష్మయ్య డా॥ వీరలింగ చిన్నప్పాని, స్టా నురస్వామిచెట్టిగారి భార్య మున్నగువారు వచ్చియుండిరి.

రాకపోకలు:—మధ్యరాజుగారు, మదరాసుకాసన సభ్యులు నేటికడ అం విచ్చేరిరి.

హెచ్. జి. ప్రొఫెసర్, రిజిస్ట్రేషన్ల నేర్పరుచుటకు ప్రత్యేకాధికారిగారు నన్నర్రాతి కడపకు వీడి డిల్లీకి బోయిరి.

డంకను బాయిస్లను మరణముగారు 1924 సెప్టెంబరు 12 వ తేదీనండి ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసుకుండి విరమించుటకు అనుజ్ఞించిరి.

మ:బాద తెనసీబిల్లు:—పి.పి.ఎల్. సమావేశమున కాసన సభ్యులందు ఒకదినము ఉద్యోగేతర కార్యముల దృష్టించుటకు ప్రత్యేకింపబడినది. డి. బి. కృష్ణశాస్త్రిగారు కన్నులుగారిని కోరుకుట్టు తెలియజేసెను. అప్పుడా తన ముఖాని తెనసీ బిల్లును ప్రతిపాదించబడినది.

పురపాలక సంఘము - స్వరాజ్యవత్తుము:—ఎస్. సత్యమూర్తి, స్వరాజ్యవత్తు కార్మికులగు ఇల్లు వ్రాయుచున్నాడు.

నేను వ్రాసినలేఖకు బాటుగా యిదిగనుక కాళ్లకు పురపాలకసంఘసభ్యుల నెన్నుకొనుట అగ్ను నెప్పంబరు మానకులలో జరుగునట్లు ముద్దరినము కమిషనరుగారు వారు తెలిసిరి:—

తీరికను	సభ్యుడు
1. రామపురం	ప్రభావతి ఎం. రత్నప్పాని.
7. కచారేత్తరం(కనారం)	గౌ॥ జి. ఎ. సతేకంగాడు.
12. పెద్దనాడుకంపేట	పి. నుబ్బరాజు ముదియారు.
15. పొత్తూరు	కె. సి. దేశికాచారిగారు.
16. పెరంబూరు	పి. భక్తరత్నంబాయాడు.

17. మ:లె	డా॥ ఎన్. వెంకటస్వామిచెట్టి.
18. వరకువారి	డా॥ వి. రామకృష్ణుడు.
19. వేపేరి	వి. తిరుమలపిళ్లె.
23. చింతాడ్రపేట	వి. కనకరాజ్ ముదియారు.
24. తిరువేళ్ళూరుపేట	కృష్ణమూర్తి సామెలుగారు.

నియోజకవర్తమువారి పట్టిక నెంబ 15 వ తేదీ లోపున (తర తింపబడును. వారిలో వాక్కులను గూర్చిన వరభాగము లన్నియు ఒక తెలివినములవరకు విచారింపబడును.

ఒకరుంగాదగ్గవారందరను యా కట్టికను బాగుగ పరికిరించి తమ శేషములనుబాద చేయుచున్నాను. స్వరాజ్యవత్తు మువారు పురపాలకసంఘమునందు చేర నుద్దేశించి యాచిక్షు అ పదిదివిజనులలో తమవత్తును సభ్యులను ప్రవేశపెట్టుట న్నాడు. కాన అన్నిదివిజనులలో ఒకరు, ముందుగా తమ ఒట్టను యే రికిని వాగ్దానము చేయక, అభ్యర్థులను వారి కార్యవిధానములను బాగుగ తెలియవరకు చేదియందడ తెని కోరుచున్నాడు.

ఎస్. సత్యమూర్తి, కార్మికు.

స్వతంత్రసభ్యులు ప్రతిష్ఠాపనకు అంగీకరించిరి.

అపాయకముగ ప్రకటించుట కొనసాగించుటకు నిశ్చయించబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వపట్టుకను కర్తవ్యముగ సరమించు విషయమున భారత కాసనసభలో స్వరాజ్యవాదుల అభిప్రాయ ప్రకారముసంకల్ప ప్రకారము ప్రభుత్వరూపియములచే ప్రభుత్వమువారికి ధనసహాయము నిరాకరించెదదని ఆదివారమునాడు ప్రకటించుటకాభివృద్ధిచెంది. అందు 58 సభ్యులుచేరినట్లును, అందు 88 మంది స్వరాజ్యవాదులు, 15 గురు తిరుమల, స్వతంత్ర సభ్యులు అని తెలియచున్నది. వాటికి పక్షముందు 75 మంది ఆదిని చేరియుండిరిని జై ప్రాయముచేసినవరకు. స్వతంత్ర, తిరుమల సభ్యులలో పండిత మదనమోహన ముల్లప్ప, ఎ. ఎ. జన్నాటి, రంగారాజు, ఎం. రామచంద్రారావు, కె. సి. నియోగి, వెంకటకలిరాజు, కామినేతుమారదండ గార్లు గలరు. ఈపక్షములో 8 వ భాగము సభ్యులు అంగీకరించిరి, ప్రతిపక్షముగాని మరెవరూ పనికిగారి, రామంగీకరింతుమని స్వతంత్ర, తిరుమల సభ్యులు ఒప్పుకొనిరి. కార్మిక మంత్రులగు వా ప్రస్తుత కష్టములను, అలివియ్యప్రభుత్వము ప్రకటించుటకు గుర్తింపజేసిని స్వరాజ్యవాదులకు వచ్చుకొన్న స్వతంత్రసభ్యులు ప్రయోజనపడిరి.

పండిత మోరీలాలు నెహ్రూగారు 35 మాట్లాడు మాయిరిగారిని కందర్బాని చాలసేపు ప్రసంగించిట్లు తెలియచున్నది.

సోషలిస్టు సంఘము

భారత కాసనసభ్యులలో కొందరు భారతీయ కార్మికులు వ్యవసాయవారుల సహాయార్థము పనిచేయుటకై సోషలిస్టు సంఘముగా కేర్పడిరి. ఆ సంఘముకు ముఖ్య మున్నేనుగారు అభ్యుదయగారు, మునుపవాలుగారు కార్యదర్శులుగ నున్నారు. 25 గురు కాసనసభ్యులు చేరియున్నారు.

(మదరాసు మెయిన్)

అనంతపురం మునిసిపల్ మైన్స్:—

తీరిగి మునిసిపల్ సంఘాధీనమునకు వచ్చెను 1919 పి.బి.వరీ మాసము అనంతపురం పురపాలక సంఘమువారు మునిసి. మైన్స్ గాను విద్యాభివృద్ధి యాధీనము చేసి దీనినివలెని గోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు స్కూలును విద్యాభివృద్ధి గారి యాధీనమునందు మూడేడలవరకుండి డైక్టు గారియభిప్రాయము నుని చేడిక మాత్రమన దొంపలెని గోరియుండిరి.

డైక్టుగారు అపాతకాల ఉన్నతస్థితి యందున్నవని యా, కలిగి యెండ్లలో అనేకరీతుల నభివృద్ధి చెందినవియు తెలిసి యింకమీద అనంతపురం మునిసిపల్ సంఘమువారు తమ స్వంతపరిపాలనకు తీసికొన వచ్చునని వివాదమునెరి సంఘమువారుండుల కియ్యకొనిరి. కాన అపాతకాల 1924, మార్చి 1 వ తేదీ నుండి పురపాలక సంఘముకు ఒప్పుగింపబడినది. ఇక ముందు పాతకాలకు నికరపుటలను రాష్ట్రమునిధినుండి వినియోగించబడుచుండును.

(ప్రభుత్వ పక్షము)

మార్చి 1:—గౌ॥ హెచ్. డి. బాట్లగారు మార్చి నెలమునకు నెలపుమీద వెల్లుతురుగావున వారిసానే కలగలు ఎం. పి. వే నాగారు యిండియన్ పబ్లికేషన్స్ మిలికరీ అడ్వైస్ సుని యిచ్చివుగా నుండును. (ఆ. 13)

వ్యాపార వార్తలు

సోల్ ఇండియా లాక్ టెన్సిన్ వందెములు
1-3-24 వ తేదీని జరిగిన ఆటలు

కనివారము: 1 వ తేదీ)సాంకేతికము సింగిల్స్, డబుల్స్, తేడిస్ సింగిల్స్, డ్రైస్ మూడును జరిగెను. సింగిల్స్లో సింగారవేలు బాలగోపాలనును మూడు స్టెట్లలో నేరీలగ నోడించెను. సింగారవేలు ఆట చూడ నెంతయు నుచ్చుటగ నుండెను. బాలగోపాలను ఏమియు ఆడలేకపోయెను. డబుల్స్ లో రామస్వామి వేంకటరామనాథులు నై గెలు జోన్ను ఎలి యటలతో నాడిరి. ఈయనకు యెంతయు నేతవర్తముగ నుండెను. మొదటనుండియు నిరంతరములవారును డబుల్లతో నాడిరి. నైగల్ జోన్ను రామస్వామిల యాట మిక్కిలి ప్రశంసార్హముగ నుండెను. మొదటిలో రామస్వామి 6-4 తో గెలిచెను. కాని రెండవలోలో నిరంతరములవారును చిరి 5 గేములను సంపాదించిరి. అంతకు నైగల్ జోన్ను ఎలియటలతో నాడి అనెట్ గెలిచిరి. తరువాత రెండు స్టెట్ల లోను ఆట మిక్కిలి కట్టుకలతోడను చు:కుగను ఆడబడినది. కాని రామస్వామి వేం.ట.రామనాథులు మూడవస్టెట్లను నాల్గవ స్టెట్లను జూడ, 6-4, 6-4 స్కోరుతో గెలిచిరి. ఒకమాసమున కర్మములైరి.

తేడిస్ సింగిల్స్లో క్రెక్ పాట్రి కనలి మొదటిస్టెట్ 6-3 తో గెలిచెను. అన్నవకవ్య అంతకు నాటను వదలకొనెను. అంతకును క్రెక్ పాట్రిక సలియే బహుమానమున కర్మములని యెన్నుబడినది.

2 వ తేదీ సాంకేతికముజరిగిన మిక్సెడ్ డబుల్స్లో గాం పట్ల సలియు రామస్వామియు లైగల్ నైగల్ జోన్నులను నె మిక్సెడ్లో నోడించి మిక్కుట నేరీలగ బెన్నెట్ సలి.కనాదు ల జోడించి బహుమానములయ్యలైరి. విల్లి.గడ్డక ప్రభు బహు మానముల నొసగెను.

సోల్-5 వివరములు		
సింగిల్స్ డ్రైస్		
గెలిచినవారు		ఒడివారు
సింగారవేలు	6-4, 6-3, 6-2,	బాలగోపాలక
	డబుల్స్ డ్రైస్	
రామస్వామి	6-4, 6-7, 6-4, 6-4,	నైగల్ జోన్ను
వేంకటరామనాథులు		ఎలియట్
తేడిస్ సింగిల్స్ డ్రైస్		
క్రెక్ పాట్రిక సలి	6-3,	అన్నవకవ్య
అన్నవకవ్య అంతకు ఆటను చాలించెను.		
మిక్సెడ్ డబుల్స్		
నెమిక్సెడ్		
గాంపట్ల సలి	6-2, 6-2,	లైగల్ సలి
రామస్వామి		నైగల్ జోన్ను
గాంపట్ల సలి	6-2, 6-3,	బెన్నెట్ సలి
రామస్వామి		ప్రసాద్
నెమిక్సెడ్లో ఒడిపోయినవారి ఆట		
రామస్వామి	6-2, 6-4,	ప్రసాద్
తేడిస్ సింగిల్స్ (నెమిక్సెడ్లో ఒడివారు)		
మిన్ మెక్సి డ్ రాసంయన మిన్. పి. కాన్వెన్షిత్		
గెలిచి.ట్లు నిర్ణయించబడినది.		

ఆలివియరు ప్రభు ప్రసంగము

బర్మాలలోని ఆసియాబాతుల ఆక్షేపక సమావేశము
రంగూన, మార్చి 4:—భారతీయసంస్కరణల అభివృద్ధి నిగుంచి ఆలివియరుప్రభు వేటికల గావించిన ప్రసంగమును శ్రీర ముగ నాక్షేపించుటగాను రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘములోని, బహిష్కారవాదులయొక్కయు, కాసన సభ్యులవరకువారుల యొక్కయు, భిలాభతు సంఘము వారి యొక్కయు, రంగూనులోని వివిధ ఆసియా బాతులరాజీ శాసనములయొక్కయు యాజమాన్యమున నొక బహిరంగసభ జరిగినట్లును. బర్మాలలోని ప్రధానవాదాన్నికా గంపాదన అందరును జేసి మొదట సమావేశ నొనర్చిరి. ఆలివి యరుప్రసంగము, భారతరాజీయభివృద్ధికి ప్రాతిపదికముగ నున్నదనియు నిధరాజీయముల కసంకల్ప ప్రకారముగ నున్న దనియు పి:కె.పి. (ఆ. 15)

జాంబాయ, మార్చి 29:—స్థానికంగా జరిగిన యూనివర్సిటీ బోర్డు వార్షిక సభలో మేనేజింగు డైరెక్టరు నమృతమొదలు పని తీర్మాన ముమూడించబడినది. (ఆ. సె)

మాంబలం స్క్రీము

మదరాసు కార్పొరేషను

కమిషనరు నోటు

ఈక్రింది తీర్మానములను రెంటిని 12 మంది సభ్యులు సంతకము చేసి పంపించిన నిన్న సాయంత్రము 15-15 గంటల క్రితం కార్పొరేషను ప్రత్యేకసమావేశ తేదీలు చేయబడిన నువ్వారు 30 మంది సభ్యులు హాజరైరి. అధ్యక్షుడు వి. తిరుమల పిళ్ళైగారు అగ్రాసభాధిపత్యము వహించిరి. కమిషనరు జి. టి. బోగుగారు హాజరయ్యిరి.

తీర్మానములు

1. కార్పొరేషనుతో అలాంటి పే నగరమునిసిపల్ సరి హద్దులను వ్యాప్తిచేసి ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు తెలుసుకున్న ప్రకారము యిందుకు సరమునకు సర్దుదాక మదియై, అట్టి వ్యాప్తిలను సగం ప్రభుత్వముచే కన్నులభారము అధికమగునగాని వారికి తగిన ఆదాయముండదనియు, ఇదివరకే ఎక్కువలను చెల్లించుట దుష్కరముగ నుండుననియు తెలుపబడినందున, ఈవిధముగ ప్రభుత్వమువారికి తెలుపలేని అభ్యుత్పాదిత ఈ సభవారు అధికారము వహించువామరు.

2. వివరములు తెలియని సందర్భములలో కార్పొరేషను మాంబలం స్క్రీమును అంగీకరించి తరువాతి నిబంధిత తెలిసినందు వేరైన, మాంబలం స్క్రీమును ఆక్రమించును సగరమునందలి అనేక బహిరంగసభలలో తీర్మానము గానించబడినందున, ఆస్క్రీమును వదలకొనుచుంటిమని అభ్యుత్పాదిత ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

కమిషనరు నోటు

మాంబలం స్క్రీము కలని లాభములను చెల్లించు కమిషనరు సభ్యులకు ఒక నోటును పంపిచెట్టిరి. అందు ఈ క్రింది ముఖ్యాంశములు:

మాంబలం స్క్రీము 1200 ఎకరముల భూమి నుపయోగించుటకు సగరనిర్మాణసంఘము స్క్రీమును తీసుకొచ్చెదగా, ఆస్క్రీమును జనవరి 1928 నుండి ప్రకటించబడినది. ఫిబ్రవరి 1928 లో, కార్పొరేషను ఆస్క్రీములో కొంతభాగమును గాని అంత నుగాని తీసికొని కనిపరంభించబడినది. ప్రభుత్వమువారి దురదృష్టముగా, రెండవరతుతో, 600 ఎకరములను మాత్రము ప్రయత్నించెదమని కార్పొరేషను మార్పుచేసి ప్రభుత్వముచే మార్పుచేసి. మొదటిరతు వీరు, ప్రభుత్వమువారు ఋణము నీయవలెను. రెండవది, కార్పొరేషను ప్రయత్నించుట అసమర్థముగ నుండవలెననియు, స్క్రీమును పూర్తిచేయవలసిన బాధ్యత కార్పొరేషను నై యుండవలెననియు ప్రభుత్వమువారు ఈరెండువరతులను అంగీకరించి 5 లక్షల రూపాయలను ఋణముగ నిచ్చిరి. ఇందువలన ప్రభుత్వము సుపయోగించి కార్పొరేషను 482 ఎకరముల ప్రదేశమును కొనెను. ఇంతలోపు, ఈ ప్రదేశమును సైదాపేట మునిసిపాలిటీ నుండి తొలగించుచు మదరాసు సగరమునందు చేర్చుచు ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటన గావించిరి.

నగరనిర్మాణచట్టములోని 12 వ సెక్షను ననుసరించి కార్పొరేషను స్క్రీమును పంపుచు ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

ఆక్షేపణలు

మార్చి 1928 నందు కార్పొరేషను ఈ స్క్రీము నంగీకరించినది మొదట కొంతయేమైనా బయటపడినది. నాకు తెలిసినంతవరకు ఆయాక్షేపణలు రెండు కాంక్షములను బట్టియైనవి. (1) స్క్రీములను ఆదాయముండదు. (2) మదరాసులోని ఇతర బాహ్యస్థలముల కింగింపుకు కదిలాభింపు. ఇతర ఆక్షేపణలను గూర్చి చర్చించుట యివరకును లేదు.

మార్పులు

ఆదాయమునుగూర్చి మొదట వాలోచించెను. కార్పొరేషను బాధ్యత వహించినది 609 ఎకరములను మాత్రమే. చెరువు ప్రదేశమును 60 ఎకరముల భూమిని ప్రభుత్వమువారికి కొని వారు, 482 ఎకరములను కార్పొరేషను కొనెను. నగరనిర్మాణ సంఘమువారు గావించిన మొదట ప్రకారము ప్రసలే 117 ఎకరములను కొనిరి. వీరు రెండవరతు తీసుకొంటుంటే పదిహేనుభాగము వోటును ఉచితముగ నిచ్చుటకును నీటిసప్లై, డ్రైయింగ్ మున్నగునవి ఏర్పడినపుడు ఇతరులను చెల్లించుటకును అంగీకరించిరి.

ఆస్తి విలువ హద్దుకావలెనన్న, కార్పొరేషను ఇంకను అనేకవిషయముల భర్త్యులైపోయెను (1) రెండవరతు, రెండవ

లను తూములను కట్టవలెను. (2) దీపములను ఏర్పాటుచేయవలెను, (3) వాననీరు పోవుటకు కాలువల ఏర్పాటు చేయవలెను. (4) తగ్గుగల పెత్తుచేయవలెను. (5) చెట్లను, ఉద్యానవనములను ఏర్పాటు చేయవలెను. మనము భర్త్యులై పోయినాము (నీటి సరఫరా త్వరలోనే రావలెను కోరి యుండుటచే, ఈ పనులను మన మాలస్యము చేయరాదు.

నీటిపరతిని గూర్చియు, మారుగు కాలువలను గూర్చియు, ఆలోచించ వలసియున్నది. అది యారు నది నుండినీరు తెచ్చియిచ్చు విషయమై పరిశోధనలను గావించుటకు మనవరకు కేసుల నీయవలెనని నేను ప్రభుత్వమువారిని కోరి తెలిపితిని కాని మాంబలం స్క్రీము ఇంకను బాగుగ అభివృద్ధి చెందుటకును, ప్రభుత్వము నూతులతోనే బరువుకొనవచ్చునని నేను తెలుపుచున్నాను. మారులలోను నీరు సమృద్ధిగను, బాగుగను దొరకునని నేను వింటిని. మారుగు నీటి విషయమై, అనీటిని మదరాసు ప్రభుత్వ మారుగు కాలువలలోనికి పంపుచేయు నట్లేర్పాటు చేయవచ్చును. ఇందులకునాడ ఇప్పుడే తొందరలేదు. కాని పరిశోధనలు మాత్రము జరుగుచుండును.

అవసరమయ్యుండు

వైన తెలిపిన యంశములకై కృత్య మిదివరకు నుండును.

1. వోటుపర	రూ	4,37,500
2. రస్తాలు		5,00,000
3. తూములు		20,000
4. వాననీరు కాలువలు		25,000
5. ఎలక్ట్రిక్ దీపములు, బి. సబ్ స్టేషన్ లోను		8,50,000
6. తగ్గుగల పెత్తుచేయటం		40,000
7. చెట్లు, తోటలు		25,000

మొత్తము రూ 14,27,500

ఈ మొత్తమునకు నీటిపరతి (4,00,000) మారుగు కాలువలు (రూ 7,50,000) కలిపిన వ్యయముండెదము రూ 25,77,500 లగును.

ఆదాయము

ఇంక భర్త్యులైపోయినట్లు పొందెడిలాభము వాలోచించ వలసియున్నది. ఎకరము రూ 1, 100- తేక వోటు రూ 60 ల వంతును అయినది. రస్తాలను, దీపములను ఏర్పాటుచేయగానే వోటురూ 800 యను ఎకరము రూ 5, 500 యను అగునని నేను కనుగొన గలిగితిని. రస్తాలను, చెట్లను, తోటలను, ఉద్యానములను ఏర్పాటుచేయగానే మనము 875 ఎకరములను విక్రయింపవలసి యుండును. నీటిసమస్యలవేసినను, మనకు రూ 20,62,500 లు వచ్చును. బాగుచేసినందులకు 117 ఎకరములు 25 సంవత్సరములకు 1-0-కి 7½ డిలెన్టును. దీనివలన సంవత్సరముకు రూ 40,000 లు ఆదాయముండును. కార్పొరేషను ఇప్పుటికి తీసికొనని 600 ఎకరములనుగూడ తీసికొని అభివృద్ధిచేసిన రూ 10,00,00 లు సాగుట ఆదాయము వచ్చును. ఈవారికి కిక్కుర అంధవావేసినను, కార్పొరేషను వ్యయముచేయు దివ్యము నులభముగ వచ్చును. కృత్యమువూడ అనుకోనిసంతోషమును కల్గవచ్చును. ఎట్లు ఆలోచించినను కార్పొరేషనునకు లాభముండునగాని సమైక్యమేమేమైనా ఉండదు.

ప్రజా సౌకర్యము

కాని మనము గమనింపవలసినది కేవలము ద్రవ్యవిషయమే గాదు. ఈ సందర్భమున రెండవరతు తెలుపబడినది వలనయున్నది. మాంబలం స్క్రీమును నిర్వహించును సగరమునందు జనసమృద్ధి యున్నదని ఒకయోక్షేపణ. సగరములోని కార్మిక జనమునందు లక్షకపోవచ్చును. కాని మధ్యమతరగతి వారి యందు తగ్గుల నిక్షేపము, మధ్యమ తరగతి వారికిని భూగర్భ వంతులకును ఇంటివసతు లెప్పుడేర్పడునో, కార్మికజనమునకు వికలమగు ప్రదేశములు మిగులును, ఆదాయము గాక, కేవలము కార్మికజనుల ఇంకమర్మర్మమునకు గిరియటపునాలోపేడి స్క్రీములకు మాంబలం స్క్రీమునకువలెనని ప్రతిఫలము కన్పింపదనును నిస్సంశయము.

చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశములయభివృద్ధి విషయమై, మదరాసు అత్యధికసంఖ్యయందేవలదు. మాంబలం అభివృద్ధి ప్రారంభమైనది. కార్పొరేషనునెండునే ఆవిషయమై, శ్రద్ధపూర్వకముగా యుచితము.

కనుక ఈ సందర్భములలో సగరనిర్మాణ సంఘము నూచించిన స్క్రీమును కార్పొరేషను అంగీకరించుచు కార్పొరేషను స్క్రీముగనే ఎంచి కనిని ప్రారంభించవలెనని కోరుచున్నాను:— అని కమిషనరు నోటు నుండునది.

సభ ఆపుదలయగుట

సభ ప్రారంభము కాగానే, అధ్యక్షుడు మాంబలం స్క్రీము లాభకరమనియు, అలాంటి తీర్మానమును గూర్చి యభిప్రాయ మొనగవలెననియు చెప్పెను.

అంతట డాక్టరు అక్కిరెడ్డి నాదారావుగారు, ఈవిషయమై మాంబలం స్క్రీమునూ పరిశీలనను స్వయముగ తెలిసికొనవలసినవరకును సభను ఆపుదల చేయవలెనని యుపసాదించిరి.

రేటుపేయటము మధ్యమైన ఈవిషయమై తటాకున ఏదోవిధముగ పరిష్కరించుట యుచితము గాదనియు, ఏదోయొక వాయిదానిర్ణయించిన, ఆదినము అందరు సభ్యులును మాంబలం స్క్రీము చూచుటకు పిలువబడుననియు, చూచినపిమ్మట మరల సమావేశమై తీర్మానించుట లాభకరముగ నుండుననియు డాక్టరు అక్కిరెడ్డి నాదారావుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము వాయిదాగారు ప్రయోగపాదనను ఆమోదించిరి.

అసలు తీర్మానముల నుపసాదించి కొంచెము చర్చజరిగిన పిమ్మట ఆపుదల తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టవచ్చునని వ్యాసారావుగారు చెప్పిరి. కాని ఆపుదల తీర్మానమును ఎప్పుడైనను వోటుకు పెట్టవచ్చునని అభ్యుత్పాదిత చెప్పెను.

ఆపుదల యుపసాదనకు 19 మంది అసమర్థులుగను, 7 గురు ప్రతిపాదులుగను నుండిరి.

అంతటితో సభ ఆపుదలయ్యెను.

“సోషలిస్టు” సంపాదకుని అరెస్టు

బొంబాయి, మార్చి 4:—“సోషలిస్టు” స.తి.సంపాదకుడు డా. ఎస్. ఎ. డాంజిగారు, కాన్పూరు జిల్లామాజిస్ట్రేటు యుక్తయ్యచే సరెస్టు చేయబడినది. ఇండియన్ పీస్ అండ్ 121 ఎ. క్లక్ నుండి సీవారంటు పంపబడినది. ఈరాత్రి ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రైవేటులో డాంజిగారు కాన్పూరునకు గొనిపోబడుదురు. 17 వ తేదిన విచారణ జరుగును. (ఆ. వె.)

ఉప్పుచాపల దిగుమతిపై వస్తు

ధిల్లీ, మార్చి 1:—బ్రిటిషు ఇండియాలోని రెవులములలో దిగుమతియగు ఉప్పుతో నిజమయించబడిన చేపలు, అన్నిరకముల వాటికి కేటెనుండి మునుగునైన 12 అణాలు వస్తు విధించబడును. (ఆ. వె.)

మెలవరం

బాలభారతీ సమాజమువారు

సాందర్యము హలునందు
(6-3-24) తేది సామంత్రము 4-30 గంటలకు
4-3-24 సామంత్రము
(తెనుగున) ప్రదర్శించురు.
కె. వీరయ్యపంతులు, మేనేజరు.

జాతకరత్నము

జన్మరత్నము పుట్టినతేదీ వేళమున్నగునది తేకయే సంతకర్త ఫలితములను క్యారెక్టరు, శిశింకుతో సహా యెన్నిసంతకర్తముల కైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేదు. తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవనా, సంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభాగములలో మీ మీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివలయ 2-0-0, వలయవో జాతకముల సరసమైనధరకు పంపబడును.

గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
భువనగిరి, విశాఖపట్నంజిల్లా,

విజయలక్ష్మి కౌవలెను.

అంధ్రప్రదేశ్ లోని గ్రంథనిలయమునకు చందాదారులను జేర్చుటకు సమర్థులగు ట్రావిలింగు విజయలక్ష్మి కావలెను. ట్రావిలింగు వస్త్రాభివృద్ధి సహా వెల 15 రూ 50-0-0 లు తీరము. రూ 200-0-0 దొక్కము. సెల్యులైటి యియ్యవలెను. 0-1-0 బిల్ల పంపవారికి అగ్రిమెంటు మరతులు వ్రాసి పంపుము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథనిలయము,
కాకాద.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ రం మార్చి నెల 5 వ తేది

బుధవారము

మంత్రుల యధికారములు

మంత్రుల యధికారములు నామమాత్రము లనియు, వారిపదవులు నేటివీర కాయలవంటివనియు సంస్కరణములను జాగరూకతతో పరిశీలించినవారిదివరకే గ్రహించియుండిరి. మితవాదనాయకులలో కొందరికింకను, వ్యామోహముపట్టి బాధించుచున్నది. అట్టివారికిగూడ, టాడుహంటరుగాదునిన్నటిదినము వదరాసు శాసనసభలో దెలిపినసంగతుల గాంచిన సందియములెల్ల దొలగిపోగలవు. గతప్రతిమాసములో జరిగిన మదరాసు శాసనసభయందా, ఆరిక సభ్యులగు టాడుహంటరుగారు పల్లికు సర్వీసులకు సంబంధించిన విధులలో చాలనరకు గవర్నరుగారి నిర్వహించవలసి యుండరనియు, ఉద్యోగనియామకములకన్నిటికిని వారే ముందుగా పాల్పడవలసియుండు రనియు సూచించిరి. వ్యవసాయపు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి నియామకమువిషయమై ప్రశ్నవచ్చినపుడు గవర్నరుగారి టిప్పినియామకమునకు బాధ్యులగుటచే వారి విచక్షణను శంకంపగూడదని దెలిపిరి. వ్యవసాయశాఖ, మంత్రీయధీనమునం దుండుటచే, శాసక్రింది యుద్యోగులను నియమించుబాధ్యత అతనికియుండుట న్యాయము. లేనియెడల, ఆశాఖను పరిపాలించుట కతనికిలుల సాధ్యమగును? సర్వీసు యుద్యోగులకు మంత్రుల న్యాయము నెలుపునెడల, వారు గవర్నరునకు చెల్లుపుకొనవచ్చును. అంతియ గాని ఉద్యోగనియామకము గూడ మంత్రీహస్తములో లేకుండునని, శాఖాపరిపాలనమున కర్హముండునా?

టాడుహంటరుగారి ప్రతిపాదనమునకు సభ్యులుకొందరు కలవరపడిరి. ఆరికసభ్యుని సిద్ధాంతము సంస్కరణములకు భంగకరమని చెల్లుచు, రా.బ. ఆమం చెర్ల కృష్ణారావు, సత్యమూర్తిగార్లు తీర్మానముల బంపిరి. ఆ తీర్మానములను చర్చించవలసి లేదని శాసనసభాధ్యక్షుడు తుర్తరవిచ్చెను. అధ్యక్షుడుదెలిపిన కారణములగూర్చి యిటు చర్చించనవసరములేదు. నిన్నటిసాయంకాలము ఇతర విషయములను నిలిపి, యీవిషయమును చర్చించుటకు, అధ్యక్షుడు నుజ్జయింపగెను. కృష్ణారావుపంతులుగారిందునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, ఆరిక సభ్యునియాహాకొనసాగుచో, సంస్కరణములు నిరర్థకములగునని తెలిపిరి. మంత్రులకు తమఉద్యోగులనునియమించెడియధికారములేనిచో, పరిస్థితులు దుస్సహములగునని, శివరావుగారు నుడివిరి. కాని, తాటాకులచక్కడలకు కుండేళ్లు బెడరునాయని, వీరిమండలింపులకు టాడుహంటరుగారేమాత్రములోంగలేదు. మీదుమిక్కిలి తమవాదమును మిగుల పట్టుదలతో సమర్థించిరి. టాడుహంటరుగారి సిద్ధాంతములు కడువిచిత్రముగనున్నవి. హైందవపరిస్థితులు, నిరంకుశాధికారమునకు ఫలితములగుటకుమాటుగ, టాడుహంటరుగారి దృష్టిలో స్వపరిపాలనమున కనుగుణ్యముగ నున్నవి.

ప్రతిప్రభుత్వమునకును, అధికారవర్గముకంటె యుండకలేవుదట. ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య మధికమగుకొలదియు అధికారవర్గపు శక్తియు నధికమగునట. ప్రజాపరిపాలనము విస్తరించుకొలదియు, అధికారుల

స్వాతంత్ర్యము గూడ విస్తరించునట. తమవాదమును బలపరుచుకొనుటకు, వీరుస్వతంత్రదేశవిధానములనుండి కొన్ని నిదర్శనముల జూపిరి. వీరు గను వలచిన నిదర్శనముల సత్యాసత్యము తెలులున్నను, వీరివాదము నిరర్థకమని గ్రహించుట కొక్కవిషయమును కనిపెట్టవచ్చును. హిందూదేశమునం దున్నంతటిబలము నధికారవర్గ మెక్కడను లేదని, ఎల్లరును అంగీకరించెడివిషయమే. టాడుహంటరుగారి యూహ నిజమగునెడల, ప్రజాపరిపాలనము హిందూదేశములో నసలేలేనపుడు, అధికారవర్గము బలహీనముగ నుండియుండవలెను. కాని ప్రజాపరిపాలనము దేశమున లేకుండుటకు దోడుగ, అధికారవర్గ నిరంకుశత్వముగూడ హేచ్చునున్నది. ఇదిరదేశములలో అధికారుల కెక్కడ స్వాతంత్ర్య మున్నదనుకొనినను, ప్రజాభిప్రాయబలము వారి నిరంకుశత్వమును జెరుగియును. హిందూదేశమునం దట్టివీలులేదు. పాలకులకు తనసేవకులను నియమించుకొను అధికారముండుట, కనిపెట్టవచ్చును. ఈసంగతిని గ్రహించుటకు విశేష రాజకీయకఠిణాన మవసరముగాదు.

సంస్కరణముల కనుగుణ్యముగ నడచుటయగాక, అంతకన్నను కొమ ముందుకుబోతుమనిగూడ, టాడుహంటరుగారు సగర్వముతో బలికిరి. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల నతికట్టుటలోనేమి, దేశభక్తులగు పలువురను నిర్బంధించుటలోనేమి, సంస్కరణములు దలపెట్టిన పరిమితినిగూడ వీరు జాటిపోయి యుండవచ్చును. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు ప్రచురింపబడిన నాటినుండియు, సర్వీసుల స్థానమునకును, స్వపరిపాలనాభివృద్ధికిని జత గుడరదనియు, అందుచే నీ సంస్కరణములను విడనాడుట మేలనియు ప్రాజ్ఞులు చెల్లుచుండిరి. సంస్కరణములెంత మంచివియైన నేమిఫలము? వానిని సాగించెడియధికారము సర్వీసుయుద్యోగులకు గలదు. ఈ యుద్యోగులను మంత్రులేవిధమునను వశపరుచుకొనజాలరు. మంత్రీవర్గమును నామమాత్రముగ నేర్పరచినను, మంత్రులతో బనిలేకుండనే సర్వీసుఉద్యోగులు తమయిచ్చునచ్చినరీతిని ప్రవర్తించవలెగలదు టాడుహంటరుగారు దెలిపినటుల ఉద్యోగనియమనాధికారమంతయు గవర్నరుగారికే హస్తగతమగుచో, మంత్రులు కేవలము అలంకారవిగ్రహముల బోలియుందురు. పేరున కీట్టికడవులున్న నేమి, లేకున్న నేమి? సంస్కరణములను దొలగించెదమని చీటికినూటికి బెడరించువారు, ప్రజ లిందుకుకలవరపడరని గ్రహింపవలెను.

ఏలయన, ప్రజాపరిపాలనాధికారమును పెంపొందింపని సంస్కరణము లెంతవరలో తొలగినంతమంచిది. సంస్కరణములబూటకము గాంచి, మంచిచెడ్డల నరయశక్తిగలవారే పలువురు, భ్రాంతికి లోనగుచున్నారు. స్వరాజ్యసాధనకై తగిన పట్టుదలను జూపకున్నారు. ఉన్న సంస్కరణములు పోయిన, స్వపరిపాలనమనే వేసుకబడునేమోనని వీరు భయమొందుచున్నారు. అట్టివారందరు, సంస్కరణములొనగినస్వపరిపాలనము మృగ్యమని గ్రహించునెడల, వారిభయమెల్ల దొలగిపోవును. సంస్కరణములను గుట్టమునెక్కి ముందుకు బోవలయునని ప్రజలకు హితమొనగడివారు, అయ్యవి కదలమెదలలేని కొర్రగొట్టముల వలె నున్నవని దెలిసికొనవలయును. వాని నెంత యుపయోగించినను, ముందుకు ప్రయాణము సాగుటలేదు. టాడుహంటరు ప్రభుత్వము నిజము ను మరుగుపరుపనందులకు సంతసింపవచ్చును. మంత్రుల దైన్యస్థితిని బీహారు మంత్రులుగూడానుగాడివివరకువర్ణించియుండిరి. టాడుహంటరుగారి ప్రతిపాదనము వలన నిది మరింత

స్పష్టముగ వెల్లడియగుచున్నది. మద్రాసు మంత్రులిట్టిచిక్కులకు లోనగుచున్నపుడు తమ పదవులకు రాజీనామానిచ్చి నిజసందర్భములను తేల్చువరచిన, వారిప్రతిష్ఠ యధికమగును. కాని ఎన్ని విషయకలిస్థితు లేతొచ్చినను, వీరు తమపదవుల నంటిపట్టుకొని యుందురు.

కృష్ణారావుపంతులుగారి ప్రతిపాదనముగూర్చి సమ్మతులగైకొనిన బాగుండెడిది. కామన్నసభలో సభాకార్యక్రమమును నిలిపి చర్చించెడి అవసరతీర్మానములపై వోటుదీసికొనునాచారము గలదు. కాని మద్రాసు శాసనసభాధ్యక్షుడు డిండు కంగీకరింపకబోయెను. టెక్నికలుసూత్రముల నాధారముజేసికొనెను. సభ్యులు కొంతసేపు కంఠశోష బడిన పిమ్మట, సభ నిలిపివేయబడెను. నిన్నజరిగిన చర్చవలన ఇతరలాభములేవీయు లేకున్నను, సంస్కరణములనిరర్థకతను వెల్లడిజేయుటకు మాత్రము వీలుగలిగెను. సందేహబాధితులసంకయము లింతటితో దీరగలవు.

స తి ప్త ం భ న ము

అలివియరుగారి ప్రసంగమును గాంచినపిమ్మట, జాతీయపక్షమువారికి ప్రతిష్టంభనముదప్పు వేరొక మార్గముండజాలదు. నేడందినవార్తప్రకారము, బడ్జెటును నిరోధించుటకై మార్గములనరయుటకు, జాతీయపక్షపు కార్యనిర్వాహక సభ్యుమువారు డిల్లీలో గూడి యోచించిరి. వీరూచనలు, రేపటిదినము జరిగెడి సామాన్యసంఘనభలో విచారించబడును. మధ్యరాష్ట్రములందు, మరల ప్రతిష్టంభనల నవలంబించుట కవకాశము గలిగెను. నిన్నటిదినము ప్రభుత్వ సభ్యులు ప్రతిపాదించిన చట్టములను మూడింటిని మధ్య రాష్ట్ర శాసనసభవారు త్రోసివైచిరి. చట్టముల మంచిచెడ్డ తెలులున్నను, శాసనసభవారు గావించిన విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము ననుసరించి మంత్రులు రాజీనామా నీయలేదు గావున, వారిచట్టములను నిరాకరించుట తమవిధియని రాఘవేందరావుగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. తాము రాజీనామా నీయదలచినను, ఉద్యోగమును విడవదని గవర్నరుగారు గోరుటచే నుండవలసినచ్చెనని, చిట్నాపినుగారుదీనముగబలికిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు స్టాడనుగారు ప్రతిపాదించిన చట్టముగూడ త్రోసివేయబడెను. తమచట్టము నెందుకు త్రోసివైచితిరని కిరడుగగ, నిరంతరప్రతిష్టంభనకు గడంగుటయే తమధర్మమని రాఘవేందరావుగారు బదులుజెప్పిరి. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ్యులు తమవాగ్దానముల కనుగుణముగ నడుచుచు, ధైర్యవలంబించి పనిజేయుచున్నారు. సామాన్య శాసనసభవారు, వీరివలె బ్రవర్తించెదరో లేదో, త్వరలో తెలియదు. జాతీయపక్షమువారి నిశ్చయమును సడలింప జేయుటకు, కొన్నిప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అలివియరుగారు దెలిపిన హితము ననుసరింపవలయు నని, ఇదివరకు మేజరు గ్రహంపోలు, పోలకుగార్లు ఇంగ్లండునుండి తంఱివార్త నంపిరి. వీరిసందేశమును జాతీయపక్షమువారు రాలకింపలేదు. పోలుగారిపుడు మరియొక తంఱివార్త నంపుచున్నారు. ఇంగ్లండు లో ప్రముఖులు కొందరు ఎక్కుడు సాహసము జూపి భారతీయుల కోర్కెలను కొంతవడి సఫలపరుపవలయునని అలివియరుగారిని కోరెదరట. పదియవ తేదీన కామన్నసభలో కొన్నిప్రశ్నల నడిగెదరట. ఎన్నికహక్కులను ప్రజలలో నెంతవరకు విస్తరింపజేయవలెగూనో విచారించవలయునని వీరుగోరెదరట. బెంగాలు చట్టమును, మొదట నుద్దేశింపబడిన ప్రయోజనమునకు మాత్రము వర్తింపజేయవలెన్న

యడిగెదరట. కామస్యసభలో నడిగెడి ప్రశ్నలగతి యేమగునో ముందుగానే జెప్పవచ్చును. ఒక వేళ వీరడిగిన ప్రశ్నల కనుకూలముగజవాబు వచ్చుననుకొనినను, లాభ మేముండును? ఎన్నికహక్కులను ప్రజలలో మరికొందరికిచ్చినంతమాత్రమున ప్రజలు సంతృప్తి జెందరు. ప్రభుత్వము ప్రజలకు పూర్ణ బాధ్యత వహించిన గాని, ప్రజలయభిప్రాయములు సఫలము గాజాలవు. సంస్కరణ శాసనముక్రింద మఱి కొన్ని శాఖలను మంత్రిలవరము జేయవచ్చును. కాని, యిట్టి స్వల్పవిషయముల కాశించి, శాసన సభ్యులు తమముఖ్యోద్దేశమును మరచుట ప్రమాద మగును. పోలుగానుచించినవిచారణను గావించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిదివరకంగీకరించిన యుండరి. ఇందుకు శాసనసభ్యులంగీకరింపరయిరి. పోలుగాను పంపెడిసందేశములబోలు సందేశములు కొంతకాలమువర కీ ప్రదేశమునకు జేరుచునేయుండునని, యిదివరకు దెలిపియుంటిమి. ఇట్టివారిహితమును వినినకొలదియు శాసనసభల మనములు మెత్తవడునో, లేక వారు తుదివరకు తమనిశ్చయమును కొనసాగించెదరో, ముందుగాని తెలియదు.

హార్ని మెనుగారి ప్రవాసము

హార్ని మెనుగారి ప్రవాసమును తొలగింపవలయునని సామ్రాజ్య శాసనసభవారు గోరియుండిరి. బహిరంగసభలనేకములలో నిట్టికోర్కె చాటుబడెను. హార్ని మెనుగారి ప్రవాసపుట్టుత్తివపు ఘోరతరమగునన్యాయమని, ఆంధ్రాను గాటివల ఖండించి యుండిరి. హార్ని మెనుగారిపట్ల ద్వివిధ మగు నేరములు గావించబడెనని, గాంధీమహాత్ముడు దెలిపెను. ఇట్టిస్థితిలో లేబరుపక్షమువా లేమిజేసినను జేయకున్నను, హార్ని మెనుగారిపై విధింపబడినన్నిధంధపుట్టుత్తరువునయినను వెంటనే రద్దుజేయవలసియుండెను. ఆరు నెలలు సహవాసముజేసిన వారు వీరగుదురను సామెతగలదు. ఒక నెలదినములయినను గాకముందే, లేబరుపక్షమువారు కన్నర్యేటిపక్షపువైఖరి నవలంబించిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో, హార్ని మెనుగారిరాకకు గల అభ్యంతరమును తొలగింపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఆలివియరుప్రభువు గారు గోరజాలరని, ఇండియాసహాయమంత్రి యగు రిచర్డ్సుగారు కామస్యసభలో బలికిరి. హార్ని మెనుగారు ఘోరనేరసులగుచో, వారిపై నేరముమోపి విచారణజేయవచ్చును. ఏమియుజరుపక, హార్ని మెను గారి స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించుట, మిగుల శయ్య క్తము. జన్మస్వాతంత్ర్యములకు తీవ్రభంగము కలిగినపుడు, లేబరుపక్షమువారు సయితము చూచి చూడనటులూరకుండుటయు, పూర్వప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనబ్రయత్నించుటయు మిగుల విచిత్రము. మనుష్యులు మారినను, చర్యలు మారకున్నవి. లేబరుపక్షము తనయాధిక్యమెద్దియోగనుపరుపజాలకున్నది. గాంధీమహాత్ముడు దెలిపినటులు, ప్రజలు తమబలమును పెంపొందించుకొనిన గాని, స్వాతంత్ర్యనిరోధము దొలగజాలదు.

గాంధీమాసము

గాంధీమాసమిక పదుమూడుదినములలో ముగియగలదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిరూపించిన కార్యక్రమమును ప్రజలత్యంతశ్రద్ధతో నిర్వహించి, మహాత్మునిపై నిజభక్తిజ్ఞాపుటయవసరము. దురశృప్తవశమున కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు మహాత్ముదాల్గారు తగినంతసహాయము జేయ వీలు లేకబోయెను. వారికూతురి అస్వస్థత యధికమగుటచే, మహాత్ముదాల్గారు మొదటదలచినటులపర్యటనమునలుప వీలుగలుగనందుల కెంతయు చింతించుచున్నారు. ఐనను, ఎట్టిలోపము గావించక పాటుబడవలయునని వీరు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు. దేశభక్త వెంటటప్పయ్యగారు ఆంధ్రదేశపర్యటనము సలుపుటకు నియోగింపబడినను, వారందరూ సంసిద్ధులయినను, కుమార్తెయనారోగ్య మధికమగుటచే వారిసంకల్ప మిడారలేదు. దైవముట నచే నాయకులకు గలిగెడి యిబ్బందులవలన ప్రజలు నిరుత్సాహము జెందక, తమవిధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వహించుట భావ్యము. నాయత్వము దెలుపదగినహితము నిదివరకే గలవిరి. ఇప్పుడు గావలసినది కార్యాచరణము. నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించుట అత్యంతావశ్యకమని మహాత్ముదాల్గారు మరల హెచ్చరించుచున్నారు స్వరాజ్యము నితరులెవ్వరును వరముగ బహిరింపరని తేటతెల్లమయినది. అందుచే, ప్రజలకీమార్గమే శరణ్యమగుచున్నది. గాంధీమాసమున, ప్రజలు సలిపెడికృషిని భగవానుడు సఫలపరుచుగాక!

“దెయిలిమెయిలు” బెదరింపు

ప్రతిష్ఠంభనలు కొనసాగుచో, బ్రిటీషుఇండియాను స్వదేశసంస్థానములలో గలిపివైచి, ముఖ్యమగు పట్టణములనుమాత్రము బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తమచేతిక్రింద నుంచుకొనవలయునని, దెయిలిమెయిలుపత్రిక సూచించుచున్నది. ఇట్టిబెదిరింపులవలన, ప్రజలస్వాతంత్ర్యపక్షి తగ్గునని తలచుట, వ్యర్థము. బ్రిటీషు హిందూదేశమునంతను సంస్థానములలోజేర్చినను, స్వపరిపాలనమును ప్రజలు గోరుచునే యుందురు. ఏతత్పక్షి కై తమకక్షి నంతను ధారణాయుచునే యుందురు. స్వాతంత్ర్యవహిని యొక్కమారు రగులుకొనినపిమ్మట, దానిని చల్లార్చుట కేరతతము?

ఆంధ్రుల

గాంధీమహాత్ముని పూజానిధి

లక్షరూపాయలు నమకూర్చుటలను

యథాశక్తిని తోడ్పడుడు

వాగ్దానములు	వసూలు
ఇదివరకు	4923-4-0 2917-4-0
ఆచంటనుబ్బారాయడు	
నాయుడుగారు, మదరాసు	10-0-0
దేశదాసుగారు కె. ఆర్.	
నాయుడుపేట, నెల్లూరుజిల్లా	0-8-0
గాంధీభక్తుడు-రాధాకృష్ణ-నెల్లూరు	5-0-0
బి. హెచ్. సింగన్నగారు	
ఆళ్లగడ్డ చంపాలు	3-8-0
మొలి	4923-4 0 2976-4-0

లాలాలజిపతిరాయిగారు

ఆలివియరుప్రభువు ఉపన్యాసముపై యభిప్రాయము

బొంబాయి, మార్చి 1:—నేను బొంబాయిలో లాలాలజిపతిరాయిగారు ప్రతిపక్షానికి సంబర్హన మొనగి, ఆలివియరు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము కార్యక్రమమునందలి సామాన్యభిమానమును వెల్లడి జేయుచున్నదని నుడిచిరి. కార్యక్రమమునందలి ఉత్తమస్వభావు లీతి ప్రజలజీవితముల అభివృద్ధిరాయిగాక అంగీకరింపవలెడిది. పార్లమెంటు సభలో కార్యక్రమమునా ప్రస్తుతావస్థనుబట్టి జూడే హిందూదేశమునకు యొక్కవ మేలైనసూర్యబాలకవి భయమును చూపుచు నుడిచిరి.

హార్ని మెనుగారి ప్రవాసము

పూనాలో బహిరంగసభ

పూనా, మార్చి 2:—నిన్న పూనాలో బహిరంగసభ నగరమున ప్రాధేయము పొందినది ఆంధ్రప్రదేశ్ కింద హార్ని మెనుగారి ప్రవాసమునుబట్టి ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. అభ్యుదయ, హార్ని మెనుగారిని ప్రవాసము బంపునమునుబందలి విషయములను దెలిపి, శాసనసభ వారందరి ఆశ్చర్యము తీర్చినమున బహుశా బెట్టిగని నుడిచిరి. హార్ని మెనుగారిని దేశాంతరము బంపుట అత్యంత ముఖ్యము, శాసనసభ్యులము కాదనియు పూనా ప్రజలు దలంచుచు అయినను తిరిగి భారతదేశమునకు రానియెనలెనని గోరుచు, మహారాష్ట్రావలికా సంపాదకులైన డి. బి. గోఖలేగారు తీర్మానము నుపాదించిరి.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు తీర్మానమును అనుబంధించుచు మహాత్ముని సందేశమును చదివిరి:—“నేను యీసభకు సకల విజయము చేకూరలెనని గోరుచున్నాను. మనము తగినంత బలమును యభివృద్ధి జేసికొనినచో యీసభకి చాలకాలం క్రిందటనే హార్ని మెనుగారిని తెచ్చుకొనియుండుము. ప్రభుత్వమువారు రెండు తప్పులొనర్చిరి. మొదట ఆయనను దేశాంతరము బంపిరి. రెండవది తిరిగి భారతదేశమునకు రానియెట లేదు. కాని మనము బలహీనులముగా నుండుటచేతనే వాట్లు చేసిరి.” విజేంద్ర భారతదేశము వీడ్చివెళ్ళవలయునని దెలిపి నిర్బంధించి, ఆయనపై హార్ని మెనుగారిని సేరమును యోగ్యులను బంపుట జేయవలెనని, తిరిగి రాగూడదని ఆటంకపరుచుటనుగూర్చి భారతదేశమంతటను గల ప్రజాభిప్రాయమును దెలిసికొని యిన్నాని ఆంధ్రానుగారు నుడిచిరి. ఆయనపై కామస్యసభ, శాసనసభకుటి శిక్షితసభలు సేరములను నిరూపించుట రోష స్వరేఖము శ్వాసాస్థానములందు యజువుచేసికొనుట కవకాశ మియ్యక, విచారణ నిరాకరించుట బ్రిటీషు శ్వాసాస్థానమునకు కళంకము గలిగించుచున్నది. ఇట్టియీర్వాక్యభావము యే ఆంగ్లేయునియందుగనము. పార్లమెంటు సభలో కార్యక్రమ ప్రభుత్వమునకు గల యిబ్బందులవలన ఇండియా గవర్న మెంటు వారిని, బొంబాయి గవర్న మెంటు వారిని గల బాధ్యుని హార్నిమెనుగారు విషయము తా నెఱుంగుదని ఆంధ్రానుగారు నుడిచిరి.

శ్రీమతులు జె. ఎం. కరండిక, ఎఫ్. జి. లాంటి గార్లు బలవంతమున పిదప తీర్మానము ఆమోదించబడెను. అభ్యుదయి ఉపన్యాసములో సభ ముగిసెను.

కామస్యలో ప్రశ్న

లండన్, మార్చి 3:—నేను కామస్యసభలో లెట్టి నెంటు కమాండరు క్వెస్టింగారి ప్రశ్నలపైనున్న భారత ప్రభుత్వమువారుబొంబాయిప్రభుత్వముగూడ, హార్ని మెనుగారి చారిత్రముఇండియాలోనున్న పుడుపుప్రవాసమున కంపటకట్టెడి నుండియు ఆయన ప్రాసిన గ్రంథములనున్న పుకీలింది ఆయనను మరల ఇండియాకు రానియెటందే తీర్మానించుటలు రిచ్చడ్సు గారు జెప్పిరి. భారత శాసనసభయందు కొలది కోజులక్రిందనే ఆయనను రానియ్యక తలచిన వచ్చిన తీర్మానమును భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటించిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు వారిఆక్షేపణను తొలగింపవలెనని ప్రస్తుతము భారతేశ్వరహారమును సందర్భమున ఆలివియరుప్రభువుగారిని కోరవలెనని ముఖ్యమంత్రిగారు నేటివిచారణజేతుండే నోరూపపున జరిగోపాధి:దొలగించుట ఉచితమని తిలపబడెనా యని లెట్టి నెంటుకమాండరు కెస్టర్ గూడిరి.

ఈఉత్తరమును తొలగించుటకగూర్చి ఆలివియరు ప్రభువునచూచెనని తలంపబడునా యని ఒక కస్మిక్వేల్ ప్రశ్నయుద్ధిడెగెను. మంత్రియేమియును ప్రత్యుత్తరమియ్యలేదు. (లె. ఏ. జెస్సీ)

జాతీయ పక్షము

ఆయవ్యయపట్టికను నిరాకరించుటనుగూర్చి చర్చ

ఢిల్లీ, మార్చి 4:—జాతీయపక్ష కార్యనిర్వాహకసభము వారిసామంత్రి సమోవేలే, ఆంధ్రప్రదేశ్ కట్టికను ప్రతిఘటించుటను గురించి చర్చించిరి. గురువారమున జరిగిన జాతీయపక్ష సమోవేళందు, కార్యనిర్వాహక సభమువారి సూచనలని వరముగ చర్చింపబడును. (ల. లె)

ఖాళీ పాప దచ్చు తి

కిలాఫతు అంతము

ప్రజాపక్ష నిర్ణయము

కేమాలు పాప ప్రసంగము

భారత మహమ్మదీయుల అసంతృప్తి

కాన్స్టాన్టినోపిలు, మార్చి 3:—అంగారా ఉపెంబ్లి వారు ఖాళీ పాప దచ్చు తునిగావించి కిలాఫతును అంతమొందించిరి. అపెంబ్లిలో ప్రజాపక్షము నా రక్షక సంఘాదులు కాళీ పాప దచ్చు తునిగావించి కిలాఫతు నంతమొందించు బిల్లు సంగీకరించిరి.

పూర్వవృత్తాంతము

కాన్స్టాన్టినోపిలు, మార్చి 1:— మరీమియములందు రాజకీయ సంబంధమును ఒత్తిడి లేకుండ జేయుట యనవలయును విద్యానిధానమును యేకము చేయుట అనియు, నా యసంస్థల నింతవరకు ఆనుభవించుచున్న పైములునుండి తొలగింపవలెననియు ముస్తాఫా కేమాలు గారు ప్రసంగ సందర్భమున దెలిపిరి.

ప్రసంగమునకు లెబరలు పక్షమున యత్నమునున్న క్లెకలు, కన్స్టెంటిన్ పక్షమునారు మరీయొక విభమును విముఖత్వమునకు గురవరించిరి.

మార్చి 2:—నేడు అపెంబ్లి సమావేశమైనపుడు అధ్యక్షుడు గతవర్షమును గూర్చి చెప్పి చేపాటిన రిజల్యుషను రక్షింపవలయున్నదని చెప్పిరి. ఇందుకు అగ్రి సౌభాగ్యమునవలన చెప్పి అగ్రి నున్న రిజల్యుషను గావించవలెననియు, బడ్జెటులో ఖర్చు తగ్గించవలెననియు నడిపిరి. దీనిబట్టి చూడగను మరీయనుకు రాజకీయ విభములు సడలించవలెనని చెప్పుట జూరగను కిలాఫతును అంతము చేయవలసి తలపడెను. ఆయన విశేషములతో మిత్రసంబంధములనుగూర్చి చచ్చును లాపాసీ సంధి స్థిరపడవలయును మగనెను.

ఖాళీ పాప దేక్ష ము విడిచిపోవుట

ఖాళీ పాప దేక్ష మహమ్మదీయ దేశమునకు బహుశః ఈజిప్టులకు పోవడేకాదు, ఆయన పోవునపుడు యుద్ధమునండి ఖరీదుగ వస్తువులు దీక్ష కొనిపోవడంద జూచుటకై పోలీసువారికి అంగారా నుండి యుద్ధ వస్తువులు వచ్చి: టును దెలి చూచున్నది.

సాధారణపుంత్రియ యేమి జరిగినో యని భయనివ్వాలరై యున్నటును ఖాళీ పాప క్రధానభార్య దుఃఖముతో బడి యున్నటును దెలియుచున్నది.

మార్చి 2:—నేడు కొన్ని బిల్లులను చర్చించుటకై ప్రజాపక్షముయొక్క సమావేశము జరిగెను, అట్లులలో నొకటి మరీ సంస్థల పోషణమును లీనీ నేయుటకును, దివ్యజ్ఞాన పాఠశాలల రద్దుజేయుటకు నుద్దేశించబడెను.

ఇకను కాళీ పాపను సంబంధించిన బిల్లునందు కాళీ పాప దచ్చు తుని గావించి కిలాఫతును రద్దుజేసి కిలాఫతును పట్టుంబముచారి సందరను ఓర్పి నుండి 10 రోజులలో వెడలగొట్టుటకును, వారిని ఓర్పి పొరుగుల నుండకుండ జేయుటకును, రిటల్ల వరాలను యెత్తయగ నిచ్చుటకు నుద్దేశించబడెను. ప్రజాపక్షము బంపిన పాఠిక సాధములు ప్రభుత్వస్వాధీనము జేసిన బడును. ఈ బిల్లును ప్రజాపక్షముల రంగీకరించవలసి కలంపించుచున్నది.

ఖిలాఫతు అధికారమును అపెంబ్లి అధ్యక్షుడు యాయన లేవన నూచనకు కన్స్టెంటిన్ పక్షము కొంచెము జేసి గాని అనూచన లంగీకరింపబడలేదు. ప్రోగ్రెసివు పక్షమువారు కిలాఫతును రద్దుజేసి యెరుగుగాని కాళీ పాప సముమంప కక్కిర లేవనయు సభి ప్రాయమును దెల్పిరి.

కాన్స్టాన్టినోపిలు, మార్చి 2:—అంగారా వార్త యొకటి యట్లు వెలువచ్చుచి:—

కెంతు సే న్యాయస్థానములు కొన్ని అసాధారణాధికారములు, మరణదండన ఉధించు నధికారముతో గూడ నొసంగబడి నియమింపవలెనని నూచింపబడెను.

అంగీకరించిన బిల్లులు

అపెంబ్లిలో చర్చయేమియును లేకుండ నే మరీయ్యులవార ములను సంబంధించిన బిల్లులు అంగీకరింపబడెను. కాని కిలాఫతును సంబంధించిన బిల్లులన్నియును ముస్తాఫా కేమాలు కిలాఫతు

కుటుంబత్రిలను మాత్రము వెడలగొట్టక కక్కిర లేవన చెప్పినపుడు తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను. అవరణ త్రోసివేయబడి బిల్లు మొత్తముగ నున్న దున్నటుల అంగీకరింపబడెను.

(అసాసి యేటును వెన్)

అంగారా రాయబారవర్గమువారి ఆశ్చర్యము

భారత ఖిలాఫతు నాయకుల విషాదము

ఢిల్లీ, మార్చి 3:—భారత కానసభలోని మహమ్మదీయ సభ్యు లీదనమున, ఎల్నియము హాటలునందు, బట్టామాన్ రెడ్ కెనెండు రాయబారవర్గమువారికి విందొసగిరి. చాలమంది భారత కానసభ్యులును, స్టేటు కాన్సిలు సభ్యులును, పురప్రముఖులును, సర్. బాసిలబ్లా కెట్టు, ఎ. సి. చటర్జీ, సర్. అలెగ్జాండరు ముడెమన్, ఖోవా రా ప్రాతనవాబు, అగ్లను రాయబారి, సర్. హెన్రీ మాన్ క్రీపుస్మిత్తు, డాక్టరు అవ్వాసీ, హకీం అబ్దుల్లాఖాన్ రైటు అనరులు వి. శ్రీనివాసశాస్త్రి, పండిత మాళవ్యా, గార్ల ను, స్వరాజ్య పక్ష సభ్యులును గూడ హాజరైరి.

కాన్స్టాంటి నోపిలులో ప్రజాపక్షములో అత్యధిక సంఖ్యకులచే, ఖిలాఫతును తొలగించి, ఖిలాప మటుంబమును వెడలగొట్టవలెనని నిశ్చయింపబడెనను వార్త అచ్చటజేసిన మహమ్మదీయుల నందరిని విచారనిమగ్నులనొనర్చెను. ప్రజాపక్షము వారి యొక్కయు, అంగారా ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు నిశ్చయముల గురించి ఇటీవల వచ్చిన రాయటురు తంతివా ర్రలను, ఒక పత్రికా ప్రతినిధి తురుమ్మ రాయబారవర్గమువారికి వదిలి విని పించినపుడు వారాశ్చర్య నిమగ్నులైరి. అంగారా కానసభలో సభ్యులను, దివ్యజ్ఞానీ అదలియాయను, రాయబారవర్గసభ్యుడును అగు మహమ్మదు రసిక్కు గారు, తంతివా ర్రను విని చాల ఆశ్చర్యమును వెలిబుచ్చి, ప్రాతనవాబు తనచర్యలన ఆపక్షమువారికి అగ్రహముగలిగించి యుండవచ్చుననియు, అందుచే, నీ తీర్మానము, తురుమ్మ ప్రజల అభిప్రాయముగ పరిగణింపరాదనియు నుడివెను. రాయబారవర్గమువారి యభిప్రాయము గూడ నిదియేనని, వోచుచున్నది.

అచ్చటగూడిన ఖిలాఫతు నాయకులు ఈ వార్తను విని చాల విషాదమునొందిరి. పత్రికా ప్రతినిధివారితో జరిగిన ప్రసంగ సందర్భమున, ఈ వార్త వారికి పూర్తిగా ఆశ్చర్యమును గొలువ లేవనియు, ఇట్లు జరుగునని చాలా కాలముకు ముందే యూహించిననియు, అందుచేతనే ఖిలాఫతు విషయమున ముఖము ఖిని తురుమ్మ నాయకులతో చర్చించుటకు గా నొక రాయబార వర్గమునంప నిశ్చయించిననియు, వారు తురుమ్మ నాయకులతో చర్చించువరకు, ఎట్టినిశ్చితాభిప్రాయమును వెలుపజాలనునియు, ఖిలాఫతు నాయకులు దెలిపిరి. వారిలో కొంద రీ వార్తను విశ్వసించలేదు. ఈ విషయమున ఖిలాఫతు పక్షమువారి వైఖరి స్పష్టముగ వివరింపబడెననియు, ఈ వార్త నిజమగుచో గొప్ప ఆందోళనమును గలిగించుననియు నుడివిరి. ప్రస్తుత మిది ఒక పక్షమువారి తీర్మానమేననియు, అంగారా కానసభలో రీ తీర్మానమును పూర్తిగా త్రోసివేయవచ్చుననియు, కొందరెంచుచున్నారు. ప్రస్తుత యుద్ధమును వలన, పూర్వపద్ధతులు మాని, ఖిలాఫతు ఎన్నికలు జరుగుననియు, దీనిని మహమ్మదీయ ప్రపంచము మనఃపూర్వముగ నాహ్వానింపదగుననియు, కొరానునందేపద్ధతి అంగీకరింపబడెననియు, ఖిలాపాస్థానముకొక పక్షమువారికి గాని, ఒకవంశమువారికి గాని శాశ్వతముగ నొసగవలెనని కొరానులో లేదనియు- లెబరలు దలచుచున్నారు. (అ. వె)

భారత మహమ్మదీయుల అసంతృప్తి

బొంబయి క్రానికలు పత్రిక హెచ్చరిక

బొంబయి మార్చి 3:—ఖాళీ పాప పదధ్రువ నొసర్పి నట్లు దెలుపు రాయటురు వార్తను, “అకాశ్త్రీయ చర్య” అను కీర్తి క క్రింద ప్రకటించుచు, బొంబయి క్రానికలు పత్రిక, ఖిలాఫతు తురుమ్మ ప్రభుత్వమునుండి వేరుజేసి నప్పటినుండియు జరిగిన విషయముల నన్నిటిని వివరించి, తురుమ్మ ప్రజాస్వామ్యవాదులు, టర్కీ వెలుపలనున్న వారెవరును ఖిలాఫా కొరకెక్కువ క్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదని ఎంచి గాబోలునని నుడువుచున్నది. అందుచే, ఖిలాఫతు తమ యిష్టమువచ్చినట్లు జేయవచ్చునని వారు దలచియుండవచ్చును. ముస్తాఫా కేమలు పాపా అనుమతి నొసగి చాల దినములు గడచినను, భారత ఖిలాఫతు సంఘమువారు, ఇంకను రాయబారవర్గమును పంపలేదు. అందుచే తానపహాస్య మొనర్చబడినని అతడెంచి యుండవచ్చును.

ఖిలాఫతు పదవిని తొలగించుటకు తురుమ్మ జాతీయ కానసభ కెట్టి అధికారమును లేదు. టర్కీ వెలుపలనున్న మహమ్మదీయు లీచర్యను, అవమానముగ గాక వేరొక విధముగ పరిగణింపజాలను. తురుమ్మ ప్రభుత్వమునుండి ఖిలాఫా పదవిని వేరుజేసి నప్పటినుండియు మనముగోరుచున్నటుల, ప్రపంచములోని మహమ్మదీయ ప్రతిభుల నందరిని సమావేశపరచి అచ్చట నీ విషయమును పరిష్కరింపవలెను. ముస్తాఫా కేమలు పాపా, తిరిగి ఖిలాపా పదవిని తురుమ్మ ప్రభుత్వముతో గలపి, తానేరెంటికిని అధ్యక్షుడుగ నుండగోరుచున్నాడు. ప్రపంచములోని మహమ్మదీయు లందరును గూడి, ఈ విషయమును చర్చించుట ఇదివరకు కంటే నిపుడధికముగ నవసరము. ఇప్పుడు మాటలకు కార్యము గడచినది. కార్యకర్తీయుండవలెను. కాని భారత మహమ్మదీయులకు కార్యకర్తీ గలదాకీ వారి కట్టికర్తీ లేదని, తురుమ్మ జాతీయ పక్షమువారికిని, ఖిలాఫతును దెలియును. కాని ఓర్పి-యందైనను ఖిలాఫాను తీర్చి తొలగించు విషయమున నిశ్చయ మింకను పూర్తిగ నిరపరపబడలేదు. (అ. వె)

మైసూరు లేఖ

(స్వకీయ విలేఖరి)

శృంగేరి పీఠాధిపతులగు జగద్గురువుల వారు

బెంగళూరు, మార్చి 2:—ఈ గొప్ప సునందు ఈ సంచారము జేయుచు గూర్చి అప్పుడే శివ కిరి విక్రమగూరు, మున్నగు స్థలములను జూచిరి. మైసూరు వచ్చినందున 26 వ తేదీన రానున్నారు. కేలాఖరు వరకు మైసూరులో నుండును. ఇచ్చట తమ గురుత్వవారి గౌరవాన్ని ఒక పీఠమును స్థాపింపవచ్చును. ఈ స్వామివారు అధిక విజ్ఞానవంతులును, సాంఘిక విషయములను చక్కగ వెలిగిన వారును సుఖములందలి తగవుల పరిష్కరించుటలో శేర్మరులు.

డాక్టరు షక్తిపతిగారు:—మైసూరు ర వృత్తి నందు, అయ్యుర్యేత ప్రచారము జేయుచున్న డాక్టరు షక్తిపతిగారు మహా గౌరవార్థము శివ, వారికి అయ్యుర్యేత వైద్యమును ప్రోత్సహించులవిన యావశ్యకతగూర్చి దెలియజెప్పిరి. 26 వ తేదీన ఒక బహిరంగోపన్యాసము నొసంగి.

కంటిలనుపత్రియందు వి. వి. క్రిష్ణమూర్తిగారు ఈ 2900 వెచ్చించి, తనభార్య సీతమ్మగారి, గౌరవార్థము కట్టిచిన “శివమ్మగారి వార్తను” ముద్రింపజేయుమని ముఖాజామాన్సేనుగా 2 వ తేదీన తెరచిరి. చాలమంది పురవాసులు వేడుకను జూడజుచ్చిరి మున్నేనుగా తయార్చిన వార్తను అది అత్యుత్తముగాని కొనియాడిరి.

పాకతాలీగారి వర్తనము

కరాచీయందు గొప్ప స్వాగతము

పురపాలకసంఘమువారి సన్మానవత్తము

కరాచీ, మార్చి 4:—పాకతాలీగారు, వారికలిగి యగు బీతమ్మగారును, ఈ యుద్ధమున పంజాబు మెయిలులో నిచ్చిటికివచ్చిరి. రైలు స్టేషనువద్ద గొప్ప స్వాగత మొసగి, పురమునందు ముఖ్యములగు వీధులందు దూరగించిరి. ఈ సాయుధముల మునిసిపల్ టౌనులోను, పురపాలక సంఘమువారు వారికి సన్మానవత్తమును సగిరి. ఈ రాత్రి లారీనడిచి బహిరంగవర్తన జరుగును. (అ. వె.)

కావ్యాన్ని పాఠించి, దూర్చి రి:—ఈ రోజు ఇక్కడ నుండి
పులివెందుల వరకు సులభముగా జరిగినది.

ఉద్యోగస్థుల నియమించు అధికారము మంత్రులకున్నదా లేదా?

మదరాసు కానసభలో చర్చ

వాగ్విజృంభణముతో సభ్యులు తృప్తిపడుట

ఉద్యోగస్థుల నియమించు అధికారము మంత్రులకున్నదా లేదా అను విషయమై చర్చనూపుటకు సభాకార్యక్రమమును తాత్కాలికముగ ఆపుదలచేయవలయునని ఎ.ఎస్. కృష్ణారావు గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చనూపుటకు కానసభ్యులు నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశమైరి.

దినంబు 11 వ తేదీన కొంతమంది ప్రజాసభ్యులు కానసభలో సాధారణముగా వ్యవసాయకాశానికి దీర్ఘకాలిక కృషిలో నిలిచి ఉత్సాహమునకు కంకణమువేసిరి. ఉద్యోగము లిచ్చునట్లు గవర్నరు గారికి సంబంధించినట్లుగా ఉద్యోగములను కానసభ్యులు చర్చించుట సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమని గా. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు అభిప్రాయించిరి. ప్రభుత్వసభ్యుని అభిప్రాయమై సభ్యులందఱు కొంతమందిగను. ఈ కారణమునకు రాయలు కానసభ్యులైన యావర్యాయములు ఇట్టివిషయములపై చర్చనూపుచుండిరినియు, ఇంతకాలము అభిప్రాయించిన ప్రభుత్వసభ్యులు ఇప్పుడు తీర్మానమును అభిప్రాయించిరినియు గవర్నరుగారు అభిప్రాయపడిరి. ఇది మిగుల ముఖ్యమగు విషయమగుటచే 14 వ తేదీన సభ్యుల మిక్కిలిమి అభ్యుత్సాహము చేసి తీర్మానముపై చర్చ ఆదినమునకు ఆపుదల చేసెను.

అభ్యుత్సాహము నిర్ణయము

దినంబు 14 వ తేదీన ఈ విషయమై కానసభ్యుల మొత్తమున స్థాపించుచు నిర్ణయము వెలుగిరి. ప్రభుత్వ కృషి పరిపాలనను గవర్నరుగారు మంత్రులు కలిసి జరుపుచుండుటచే, అకాశుల పరిపాలననుకు సంబంధించిన విషయములను చర్చనూపుటకు కానసభ్యులకు అధికారమున్నదని అభ్యుత్సాహము (గవ. పి. రామస్వామి అయ్యగారు) నిర్ణయము వెలుగెను.

ఉద్యోగముల నియమించు అధికారము మంత్రులకు అంకితము అనుభవించుచుండిరినియు, కొంతకాలముకు పూర్వము మంత్రుల కీ అధికారము లేకుండునట్లు చేయబడినదిగాయు పలువురు గౌరవసభ్యులు సంకేతపడిరి. ఈ విషయమై వివరములు తెలిసికొనవలయునను ఉద్దేశముతో పలువురు సభ్యులు ప్రశ్నలు అడిగిరి. మొత్తమునకు ఈ విషయము 255 ప్రశ్నలు వెలుగెను. రామలింగంకెట్టిగారి ప్రశ్నకు గా. అధిక సభ్యుడు దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఉద్యోగస్థుల నియమించు అధికారము గవర్నరుగారికి సంబంధించినదని చెప్పిరి. కాదననుకు సమర్థించుచు యిటువంటి కోర్కెలు భాగములను దాదారించిరి. ఈ ప్రశ్నలన్నియును తీర్చిదిద్దినట్లుగా అధికారము గవర్నరుగారి కుండెననియు, సంస్కరణలట్లు ఈ విషయమును ఎట్టిమాట నూతించుటలేదని గా. అధిక సభ్యుడు వాదించెను.

ఈ వ్యాఖ్యానము సంస్కరణలట్లు కరణముచేసిన కారణములకు భంగకరముగ నున్నదనియు, కాభ్యుత్సాహము ప్రభుత్వసభ్యులకు విరుద్ధముగ నున్నదనియు ఆ పోజును వర్తమానము వారు ఈ విషయములకు అభిప్రాయములను తెలుపుటకు అవకాశ మిచ్చుని అభ్యుత్సాహము కొరకు కొన్ని తీర్మానములను సమర్థించి ఉద్దేశించిరి. ఈ విషయమై చర్చనూపుటకు సభాకార్యక్రమమును తాత్కాలికముగ ఆపుదలచేయవలయునని కృష్ణారావుగారు నిన్న కొరక. చర్చ 4 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను.

చర్చ వివరములు

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు సభాకార్యక్రమములను వివరించిరి. గా. అధిక సభ్యుని ప్రభుత్వమును వివరించుచు, ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి. ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి. ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి.

కానసభలో సభ్యులకు వివరించుచు, ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి. ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి. ఈ ప్రశ్నలన్నియును దీర్ఘముగ ప్రత్యుత్తరములు ఇచ్చిరి.

పి. శివరావుగారు

పి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఒకకాశును కరిపాలించు అధికారమును వారికి కాభ్యుత్సాహమునకు అధికారము కూడ నుండుట అనవలయును ఇట్టి అధికారము లేకుండ కాశును కరిపాలించుట అవసరమని మనయు శివరావుగారు చెప్పిరి.

గా. టాడ్ హంటరుగారు

గా. టాడ్ హంటరుగారు అన్నోత్తరము బడిన దీర్ఘకాలమును ఒకగంటకాలము చదివిరి. ఇతర సభ్యులందఱు ఉద్యోగస్థుల నియమించు విషయమై అనుభవించుచున్న విధానమును గా. టాడ్ హంటరుగారు సంపూర్ణముగ వివరించిరి. ప్రభుత్వము ఉద్యోగస్థులకు అనేక అధికారములు అప్పగించెట్లు తెలుపవలయును అధికారములను ప్రభుత్వమువారికి గల పరస్పరసంబంధములను వివరించిరి. ప్రభుత్వము రాజకీయ పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. కనుక ప్రభుత్వమునకు అధికారములను సంబంధము అధికముగ నుండవలయును. కావున రాజకీయ విషయములందు తోడ్పడుటకు ప్రభుత్వము కృషిచేయుటకు ప్రభుత్వములకు ఉద్యోగముల నియమించు అధికారముండవలయునని గౌరవసభ్యుడు వాదించెను. ఇట్టి సభ్యులు మిమ్ములను ఎన్ని చేతులందున్నవనియు, ఈ చేతులందు కూడ ఇట్టి ప్రతిపక్షము ప్రాతిపక్షములయినను సంస్కరణలట్లు నూతనము చేసిరినియు చెప్పిరి. వివరములు తెలుపవలయును కాభ్యుత్సాహములను తాత్కాలికముగా కరిపాలించు ననుసరించి అధికారమునకు వచ్చు మంత్రులు నియమించుట యుక్తముగ లేదని చెప్పిరి.

సభ్యులకు విషయపుట్టుట

గా. టాడ్ హంటరుగారు ఉపవాక్యము సభ్యులకు వివరించుచు, ఇతర తీర్మానములకు కేవలము మాటలతో తృప్తిచేడక తీర్మానముపై సమ్యక్తుల పుచ్చుకోవలయునని ఆ పోజును గవర్నరుగారు కోరి పలువురు ఉత్సాహపరులయిరి. గవర్నరుగారు ఈ ఇట్లు చెప్పిరి: "ఈ తీర్మానముపై గౌరవసభ్యుల సమ్యక్తులు పుచ్చుకోవలయునని మా అభిప్రాయమైయున్నది. గా. అధిక సభ్యుని దీర్ఘకాలము మంత్రులకు వివరించెను. కావున ఈ చర్చ 7-30 గంటలవరకు జరుగుటలు అభ్యుత్సాహము అనుమతి ఇచ్చిరి. కలయునని కోరుచున్నాను.

అభ్యుత్సాహము:—ప్రొద్దుట అర్థము సమసరించి 6-30 గంటలకు చర్చ ముగియవలయును. ఈ విషయమై నేను వేరుపథమున నిర్ణయించుటకు వలెను.

కేవలపి. రామస్వామి అయ్యగారు:—అ. గ. టాడ్ హంటరుగారు వివరించు అధ్యుత్సాహము నిషేధించవలయునా?

అధిక సభ్యుడు:—ఇది ముఖ్యమగు విషయమగుటచే మంత్రులన్నియు గౌరవసభ్యులకు తెలుపవలయునని ఉద్దేశించుచున్నాను.

కేవలపి. రామస్వామి అయ్యగారు:—గౌరవసభ్యుడు అన్నోత్తరము బడిన ఉపవాక్యమును చదువుచున్నాను. ఈ ఉపవాక్యము ప్రభుత్వము సభ్యులకు కందిచ్చెట్టి ఉపవాక్యము చదువుచున్నాను. పరిశీలించుట యుచితము. (వచ్చు).

కేవలపి. రామస్వామి అయ్యగారు:—ఇంకను చదువవలసిన అన్నోత్తరములన్నియున్నవి. (వచ్చు).

కేవల గంటకాలము గా. టాడ్ హంటరుగారు తమ ఉపవాక్యమును చదివి విమర్శించుచుండిరి.

సభ్యుల మూర్తిగారు

సభ్యుల మూర్తిగారు గా. అధిక సభ్యుని వాదమును వివరించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఇతర సభ్యులందఱు దీర్ఘముగ భారతదేశమున మంత్రులకు ఉద్యోగముల నియమించు అధికారముండవలయునని మేము కోరుచున్నాము. స్వతంత్రపాలనము అనుభవించు ఇతర దేశములందఱి పరిస్థితులను భారతదేశమును పోల్చుట ఎంతమాత్రము ఉచితముగ లేదు. గవర్నరుగారికి ఏదో అధికారమున్నదిగాని మిగిలిన కార్యక్రమములందు జరుపువాద్యత మంత్రులకు సంస్కరణలట్లు సభ్యులకు ఉద్దేశమై యున్నది.

గా. పానగలు రామగారు:—మంత్రులందఱు ననుసరించి గవర్నరుగారు ఉద్యోగముల నియమించుచుండెను.

సభ్యుల మూర్తిగారు:—మంత్రులకు ప్రభుత్వము నిజమే పరిపాలన ఎంతమాత్రము వివరించుటలేదు. ఉద్యోగముల నియమించు అధికారము మంత్రులకు కేవల అధికారమున్నదే తెలిసికొనగోరుచున్నాము. కేవలము సలహా ఇచ్చుటయే కాదు? సలహా ఇచ్చుటకు అందఱు అధికారమున్నది. నిజమే అధికారము నుపయోగింపవలసినది గవర్నరు లేక మంత్రులు!

రాజీనామ ఇచ్చుట

ఇది ప్రొద్దుట సభ్యులు కాదు. మాకు ఈ మంత్రులపై ఎట్టి అభిమానములేదు. అయినను ఈ మంత్రులకు సుపూర్ణ అధికారముండవలయునని కోరుచున్నాము. ఈ సభ్యులను ఆధారముగ గా. పి. రామస్వామి అయ్యగారు రాజీనామ ఇచ్చవలయునని కోరుచున్నాను. తమ అక్క గౌరవమును గావహించుటకు మంత్రులు ఈ సందర్భమున రాజీనామ ఇచ్చి ఉద్యోగముల నియమించు అధికారము మంత్రుల కివ్వబడు నంతవరకు ఆ పోజును వర్తమానము చేరిన వారై వచ్చు మంత్రులను అంగీకరింపని వాదన మిచ్చుటకు సాహసించుచున్నాను.

సభ్యుల మూర్తిగారు:—ఉపవాక్యమును చదివిరి. సుపూర్ణముగ చర్చ ఆపుదల చేయవలయునని సలహాగాను కొరక. సుపూర్ణముగ చర్చ జరుగలేదని చెప్పి అభ్యుత్సాహము ఈ ఉపవాదమును ప్రోత్సహించిరి.

రామలింగంకెట్టిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మంత్రుల కీ అధికారములే కుండెన కాభ్యుత్సాహము ప్రభుత్వమునకు వివరించుచు చెప్పిరి.

మంత్రులు ఈ విషయములందు గవర్నరుగారికి సలహా ఇచ్చుచుండునని గా. పా. తో. గారు చెప్పిరి.

కెట్టిగారు:—సలహా ఇచ్చుట మాత్రమే కాదు మరెవరియైనా (కెట్టిగారు ఉత్తముగ మాట్లాడిరి.)

పా. తో. గారు:—ఇంత ఉత్తములతో తెలియకున్నది.

కెట్టిగారు:—అభిప్రాయములను వివరించుచు ఇంత ఉత్తములు జనించుచున్నది. మిగిలినవి నిజము తెలిసికొన ఉత్తములుగను. మంత్రులు మా వ్యవహారములను వివరించుచుండుట వివరించుగ నున్నది.

పిమ్మట గా. పి. రామస్వామి అయ్యగారు తీర్మానమును అభిప్రాయము మాట్లాడిరి.

తీర్మానముపై సమ్యక్తుల పుచ్చుకోవలయునని రామస్వామి అయ్యగారు ఉపవాక్యమును వ్యభిచారుగాను అభ్యుత్సాహము కొరకగాని ఈ కోరికను పాటించక గా. రామస్వామి అయ్యగారు ఉపవాక్యమును మరల ప్రారంభించిరి.

6-25 గంటలకు, అభ్యుత్సాహము రామస్వామి అయ్యగారు తో ఇట్లు చెప్పెను, "గౌరవసభ్యులు" తీర్మానముపై సమ్యక్తుల నిర్ణయమునని కోరుచున్నాను. కావున మీరు త్వరతో ఉపవాక్యములను ముగింపగలరా?

రామస్వామి అయ్యగారు:—ఈ విషయమై చర్చ సంపూర్ణముగ ముగియలేదు. మంత్రులందఱు వేరైన వారై వచ్చుచు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు అవకాశ మేర్పడలేదు. కావున ప్రభుత్వము చర్చను ఆపి సమ్యక్తుల పుచ్చుకోవలయును సభ్యులను ప్రశ్నించుచున్నాను.

రామస్వామి అయ్యగారు:—ఇది ముఖ్యమగు విషయమగుటచే ప్రభుత్వమువారి విధానమును సంపూర్ణముగ సమర్థించుట అవసరమని చెప్పి తమ ఉపవాక్యమును మరల ప్రారంభించిరి.

కొంతమంది సభ్యులు తమ అనుభవమును తెలుపవలయునను ఉద్దేశముతో సభను వదిలిపోయిరి. గా. పా. తో. గారు అసహనమునకు లోబడిన వారై అంగీకరింపలేదు.

6-30 గంటలవరకు గా. రామస్వామి అయ్యగారు వ్యసించుచు నేయుండిరి. నిబంధనల ననుసరించి 6-30 గంటలకు సభ ఆపుదలచేయబడినది.

సభ్యుల మూర్తిగారు ప్రకటన

సభ్యుల మూర్తిగారు తాత్కాలిక ప్రతినిధులకు ప్రభుత్వకార్యమై ఈ కింది ప్రకటనను వెలుగిరి.

మంత్రుల అధికారమునకు సంబంధించిన ఈ ముఖ్యమగు తీర్మానముపై కాన. సభ్యులందఱు తమ అభిప్రాయమును ప్రకటించుట అవసరమని ఆ పోజును వర్తమానము అభిప్రాయపడిరి. ఈ ఉద్దేశముతో 6-30 గంటలకు ఈ చర్చ ఆపి సమ్యక్తులు ఇచ్చు ప్రకటనలు చేయవలయును. ప్రభుత్వమునకు.

బర్తాలో బందిపోటు దొంగలను
పట్టుకొనుట

బొంబాయి, మార్చి 1:—బోనసు ఉనునది కూలిలో ఒక

రాబట్టె ప్రకారము బాపూ కావననట్ల కన్పట్టుచున్నది నియమింపబడిరి.

దక్షిణ కనరా, మలబారు, కొచ్చిన్,
తిరువాన్కూరు, కోయంబట్టూరు,
నీలగిరి, నేలం, తిరుచనాపల్లి,
మైసూరు సంస్థానములకు.

15 లక్షలు నిలువ

	1922-23	1923-24	1923-24	1924-25
	లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు	లక్షలు
I. రెవెన్యూ అకౌంట్లు				
(ఎ) ఆదాయము	... 1,66	1,687	1,359	1,675
(బి) వ్యయము	... 1,360	1,598	1,40	1,660
(సి) (నిలువ÷) లోటు—	... 3	11	÷19,	÷17.
II. అప్పు, డిస్కాంట్లు, అడ్వాన్సు				
(డి) ఆదాయము	... 72	127	65	112
(ఇ) వ్యయము	... 60	110	81	125
(యస్) నిలువ లేక లోటు	... ÷12	÷17	—16	—18
III. నిలువ మొత్తము	... ÷9	÷6	÷3	÷2
IV. సంవత్సర ప్రారంభమున నిలువ	... 0	6	9	12
V. సంవత్సరాంతమున నిలువ	9..	12	12, ..	14...

(నిన్నటి తరువాయి)

1924-25 సంవత్సరపు బడ్జెటు

(17) 1924-25 సంవత్సరపు ఆదానాద్యంతముల నింక తెలిపెదను. ఈ సంవత్సరము రూ 1674.77 లక్షల ఆదానాదానములను గానుంపు జేసిబడినది. ఈ మొత్తమునకు వ్యయమును 3 కౌక్ మూల్యములుకొని 48 లక్షలు అధికముగ వ్యయపరిచవలసియుండును. ఈ 48 లక్షలు ఏదిధమున వ్యయముననో ఆర్థికాభివృద్ధి మొదలగునవి విచరింపబడినది.

లాండు రెవిన్యూస్టాంపులపట్ల తొంకరిదాశము అధికము గును. రెవిన్యూబోర్డు వారు మిగుల జాగ్రత్తతో తయారుచేసిన తక్కువ నష్టనశించి లాండు రెవిన్యూ ఆదాయము ఉజ్జాయింపు చేయబడినది. కాని అనుకోన్నంత ఆదాయము రాకపోవచ్చును. ఎత్తైనను కాకుండాదు రిక్ $\frac{1}{2}$ లక్షల రూపాయలు ఆదాయము తక్కువగవచ్చుననికొజ్జాయింపు చేయబడినది. కొన్ని ప్రదేశములందు ఏలములు బరిగవని, వీటినిబట్టిదాద తలకినంతకన్న ఎక్కువగనే ఆదాయము లిగునని ఊహించవలసి యున్నది.

(18) బట్టిలు గ్రాంటులపై వాటి చప్పునలిపి నమ్మకులు
 నొసగవలసి యందుటచే కృషిమానమగు సంబంధించిన వివరము
 లను కానననమ్మకులు తెలుపుట ఆనవసరము.

వ్యయములను తగ్గించుటచే ప్రాంతంబున కంక్షనుల మొత్తము
గడచిన నందవర్షముకన్న ఈ సంవత్సరము రింగులకు లక్షలకు
నున్నది. అనివార్తనులుగూ కారణములవల్ల భుక్తుల నింతకన్న తగ్గి
చుటకు పీటలే పోయెను. జీతములను హెచ్చించుట బిశా
కము. ఇందుల 11 లక్షల వ్యయము అధికమయ్యెను. ప్రాంతంబు
కంక్షనులు చెల్లించవలసిన అప్పులు పోయి
27 లక్షలు మిగిలెను. దీనితోపాటు 48 లక్షలు అప్పులే
బడును. మొత్తము 70 లక్షలగును. అవాంతరములగు భుక్తు
7 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడును. వరదలవల్ల కొన్ని జిల్లాలకు నష్టము
గలిగినది. పరిహారముగ ఆజిల్లాల కొంత ఇత్యోగయినచో ప్రస్తుత
తనా నిర్ణయించుటకు పీటలేదు. ఇందులకు గుప్తిమెంటిగ్గా
టులు కొరవలసియుండును. విశ్వవిద్యాలయము
వారు కొంతగ్రాంటు కొనితీడరు. ఇట్టి భుక్తులకు
ఈ 7 లక్షలు వినియోగింపబడును. మిగిలిన 63 లక్షలలో 2
లక్షలు ఇదివరకు ప్రారంభింపబడిన స్కీముల కివ్వబడును. ఈ
మొత్తమును ఈస్కీములకు పంపివెట్టుట మిగులప్రస్తుతముకవి
ఇట్టిస్కీముల సంఖ్య 298. మొత్తమున ఈస్కీములకు 18½ లక్షలు.
రూపుణములు కావలెను. ఈ 28 లక్షలు పంపివెట్టుట ఎ
కట్రీ. హె గౌరవసభ్యులు గ్రహీంపగలరు.

1. ఇరిగేషన్లు:— ఇరిగేషన్లు కాబట్టి 1 అక్షరం ప్రత్యేకింపబడినది. ఈమొత్తము ప్రతిఫలము కలగను పనులకై వినియోగింపబడును. కృష్ణానగట్టుపై ఎత్తైన అడ్డకట్టలను నిర్మింపటకై 4 అక్షరం ప్రత్యేకింపబడినది. ఇట్లా నాగు రిజర్వాయరుకారకు కొంత మొత్తము ప్రత్యేకింపబడినది.

పేటూరుసంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టును ఈసంవత్సరమే ప్రారంభించబయ్యెనని గౌ. లామొదటగా డి.దేశింపుచున్నారు. ఇందులకు కొంత ఆహ్వాజేయటం అవసరమగును.

జనరణ అభివృద్ధి కమిషన్:— ఈ కౌన్సిల్ రి. 69 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఇ.గ.లో 1,84 లక్షలు శిశువులకు, గుమస్తాబతు ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఇండ్లు కట్టటకును 1,14 లక్షలు కృష్ణానదిలోని పరిశోధించుటకును, (ప్రాప్రై)టరీ ఏరియల్ కరణములకు జమబండి అలవన్సు ఇచ్చుటకు, 15 లక్షలను (సెక్రెటరీ యుట్యూభికను మరకములకు, 12 లక్ష వినియోగింపబడును.

అవినీకాఖ:—2,84 లక్షలు అవినీకాఖకు ప్రత్యేకించబడినది. ఈ మొత్తమునందు అధికభాగము శా.వ.సో.బ.లో కోత విల్లును స్థాపించుటకు వినియోగింపబడును. దైనాదు మం.కూ.న.డివిజనులయందు కొత్తకోతలను ఏర్పరచుటకును పేలూరు నందు జిల్లాస్థానిత్వ అధీనమునకు భవనము కట్టుటకును మరియు ఇతర ఖర్చులకును మిగిలిన మొత్తము వ్యయింపవలయును.

పోలీసు శాఖ:— పోలీసు శాఖకు 2.65 లక్షలు ప్రతి
 కింబడినది. పోలీసు శాస్త్రిచేబియ్యకు ఇట్లు: ట్టుకుతు ఇందు 2.8
 లక్షలు వినియోగింపబడును. వధుత్త, తంకావూరు జిల్లాలో
 కల్లవల ఉధృతమునకు .11 లక్ష, కృష్ణాజిల్లా విభజననుడిగ్గుకు
 .11 లక్ష, కృష్ణాజిల్లా పోలీసు నూటరైలుదెంట్టుగారి ప్లాన్
 బోటు కొనుటకు .09 లక్ష క్షయపరుపబడును.

తెలుగుడిపార్కు పొట్టు:—ఈ కాలకు 2.31 లక్షలు (రెండు కోట్లవదిని. పాఠశాలకు 60 వేలు, బావులకు 75 వేలు, రోడ్లకు 25 వేలు మరచేరిలలో గొట్టివచ్చి 25 వేలు వ్యయమవుతున్నది.

కార్యాచరణము:—ఈశివార్చన మొంటునకు 1,80 లక్షల
 (కట్టేకింప బడినవి. అందఱునదీక్షణముననుండి చెన్నపురికి వం
 బను టైలర్ రాకపోకల ఖర్చులవి 1.55 లక్షలు క్షయమగును
 తంజావూరునందలి పార్థసారథి ఇక్కడటాగియున్నది ఎంతకొ
 దీప్తులను కేసుకుటకు 15 శాతం, పాశ్చాత్యులకు బయలుప
 మతునకు 10 శాతం క్షయమగును.

విజ్ఞానము:— విజ్ఞాన ప్రాప్త్యుపకు 1.82 లక్షలు ప్రశ్నేకిం బడినది. శోధనఫలములకు 97 వేలు, అసంతరించినవియుగానొందు తోలాలుగలిగి యిది కంట్రీబ్యూషన్ 80 వేలు నిర్వహించబడుచున్నది.

గ్రామములు:— ఈ గ్రామము 57 వేల ప్రత్యేకింపబడిన
కృష్ణా, దక్షిణ కనరాజిల్లాలయందు కడిమనల జిల్లామునకు
రుసు స్థాపించుటకు 12 వేల, గుత్తి త్రోయూరులందు జిల్లా
మునకు కోర్టును కట్టుటకు 18 వేల, మైకోర్టును కట్టు
స్తాపించుట కొనుటకు 18 వేల, చెన్నపురి హైకోర్టు కోర్టును
ప్రత్యేక భవనము కట్టుటకు (పారంభించుటకు 18 వేల వ్యయ
పడుచును.

కోటరియ శ్రమను కొనుటకు లాభదు లేనిద్యు డిపా
మెంటువారికి 32 వేల ప్రత్యేకింపడినది.

ఈ విధమున 28 తేదీన రెవెన్యూ డిప్యూటీ సెంట్రల్
జంబి పోర్టుదినవి.

మిగిలిన 85 లక్షలు ప్రాస్తుఫర్టు షిఫార్టుమెంటులకు
పంచిపెట్టబడినవి.

నీటిని స్వయం (డే) వేజ్ స్కీములకు (చిన్న పులి కార్పరేషన్ ను 6.50 లక్షలు జిల్లా మునిసిపాలిటీలకు 8.48 లక్షలు) 14 99 లక్షలు ప్రభుత్వం కేటగిరీలలోనది.

మెడికల్ కాలేజీ 8.98 లక్ష. విద్యుదీకరణ. ఇందులో
5.27 లక్షలు నూతన వైద్యాలయములను నిర్మించుటకు వ్యయ
మవును.

స్థానిక సంఘముల జైత్ర సహాయ విచ్చుటకై గ్రాంటు
 ఇచ్చుటకు 1. టి. లక్షలు ప్రవేశింపబడినది. విభాగపుష్పం
 మెడికల్ స్కూలులో రెండవ వార్షిక పరీక్షలకు 9 వేలు,
 కొంకణ్ణుగు విద్యాలయ ప్రచారము శుభప్రతుకు 12 వేలు, చన్న
 పురి బసరలు హాస్పిటలునందు కొత్తగా కుర్చీలు మేజులు ఇతర
 సామగ్రి కొనుటకు 16 వేలు, కల్యాణాదు విశిష్ట విద్యాలయ
 పరిశీలన మొనర్చుటకు 3 వేలు ప్రవేశింపబడినది.

విద్యార్థులు 5.01 లక్ష లివ్వబడినది. కళాశాలభవనములను వృద్ధిచేయుటకు హాస్టలులను కట్టుటకు 188 వేలు లాకల బోర్డు పాఠశాలలకు 84 వేలు బెల్లారిలో మునిసిపలు హైస్కూలు కట్టుటకు 40 వేలు వ్యయపరచబడును.

రాష్ట్ర ప్రదేశాల కట్టుబడు స్థానిక సంఘములకు 3.5% లక్షల
 ఖర్చును, ముఖ్యమంత్రి ఖర్చులు ఈదిగువ ఉదాహరించబడినవి

(1) మలబారు జిల్లాబోర్డువారికి 166 నేలు (2) నీలగిరిజిల్లా బోర్డువారికి 60 నేలు (3) స్వర్ణముఖినదిపై (విజ్ఞాన ట్రస్టుకు) ఉత్తూరు జిల్లా బోర్డువారికి 50 నేలు (4) తిరుచిరాపల్లి జిల్లాబోర్డువారికి 61 నేలు (5) తూర్పుగోదావరి మునిసిపాలిటీకు 14 నేలు

ప్రశ్నలు : ఈ క్షాత 197 వేల ప్రత్యేకింపబడినది.
వ్యవసాయసహకార బెండ్ల రికార్డులకు 45 వేల ప్రత్యేకింపబడినది.

(19) ఈ ఆభివృద్ధి గౌరవసభ్యుల కంత కృషిరహితముండదని తలచుచున్నాను. కాని ఈ సంవత్సరము అధికము వ్యయము చేసి రాబోవు సంవత్సరము గౌరవ లాభము భర్తీకరము బాధ్యతను అంగీకరించుట కన్న ఇదిమేలని నమ్ముచున్నాను. ప్రజాశుభ్రకాఖిల భవనములను గల వందపైబదిలేవను అవవాదమును మూలమొప్పుకను వీలలేదు. ఈవిషయమై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాకమునర్హమునకొం ప్రస్థాపన జరిగెను. ప్రజాశుభ్రకాఖిల కివ్వబడుచున్న మొత్తము స్పష్టిచేత దేశమందు ఉండు మిగుల ఆకాభివృద్ధి కరముగ నున్నదని కొంత దుంది గౌరవసభ్యులు అక్షేపించుటచేరి. ప్రతిసంవత్సరము లాభురమ్మించుటచేదను ఖర్చులు అధికమగుచుండుటచేతను ఇంతవరకు ప్రజాశుభ్రకాఖిలకు అధికమగు మొత్తము నిచ్చుటకు వీలులేవనొడిచి ఇరావ్రిములనుజూడ పరిష్కరించి లెట్లెమున్నదని గౌరవసభ్యులగునింపబలెను. ఈ రావ్రిమున ప్రజాశుభ్రకాఖిలఖర్చులు లక్షలు అధికమైనది. బొంబాయిలో 45 లక్షలు తగ్గిన

భావిదశ

(20) ఈ ర సువర్ణరమణం అరిగినవిషయములను వివరించుచున్న ప్రథమమున ఉద్దేశించియుంటిని. కాని పాతచక్రముచి సుతొసంగకలసిన శకుంత మిది గాదు, సీతామణిమ విషయము గురించి మనము నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. విషయమే మనము పట్టుదలతో కనిజేయుట అవసరము.

(21) ఉప్పుపన్ను రూ 1-4-0 యందవలయునా,
2 రూపాయలు యందవలయునా అనువిషయముపై స్పృహ. ప.ల
ఉప్పుపన్ను పూర్వచరిత్ర కొంత తెలిపెదను. ఇట్టిపన్నును భ
యనది భారతదేశ మొక్కటే కాదు. ఉప్పుపన్ను హెచ్చించ
కట్ల ప్రజలు భరింపవలసిన పన్ను భారము అతిస్వల్పముగా నుం
ననియు ఉప్పుపన్ను హెచ్చింపబడినను ఉప్పుఖర్చు తక్కువ
టలేదనియు ఇండియామంత్రి, ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ
కు నిరూపించియున్నాడు. ఇతర అపారవహారముల కె
హెచ్చింపక ఉప్పుకెల ఈ పన్ను కలప నహచ్చ
ఇండియా ప్రభుత్వమువారే ఉత్పన్నులయి విషయ
సంపూర్ణాధికారములు కలిగి అన్ని రాష్ట్రములను ఒకటే నిధి
పంచివేలుచుండుటచే చిరధర్మ హెచ్చును.

ఉప్పుపన్ను - ఒక చిన్న కథ

కాని ఇది అర్థిక సమస్య కావనియు ప్రబాల్లి పాయను ఈ పనుల వల్ల తీరకముగ నున్నదనియు వాదించబడినది ప్రబాల్లి పాయను అని వైశిష్ట్యంబుచున్న కే గాని నిజముగ ప్రజల ఈ విషయము ఇట్లు అభిప్రాయపడుచున్నారా అని క్రమీంచబడిన యొక్క ఈ విషయముపై స్వార్థభేదమున కొంత వివరించెను, 20 సంవత్సరములకు పూర్వము ఎక్కడ ప్రకంభి 1 టూనింగ్ సముదాయము

ఒకవరముగ ఉప్పుపన్ను తగ్గించబడెను. అంతాకే మేల్పడినట్లు ఈ విషయమును ప్రజలకు తెలుపవలయునని జిల్లా అధికారులు ఈ ప్రకటనను జారీ చేసినారు. ఇట్లు జరిగినది కాంపునందు నే నీవిషయము ఒక ప్రకటనను సమాజముయొక్క గ్రామస్థులకు చదివి తెలిపిరి. కాని ప్రజల దీక్షయమై యెట్టి ఉత్సాహము చూపలేదు. కావున గ్రామస్థులకు ఈ విషయము తెలియజేయవలెనని.

ప్రశ్న:—ఇదియే సంవత్సరము ఒకవడి ఉప్పు వెల ఎంత? జవాబు:—అంతాకాని.

ప్రశ్న:—ఇప్పుడు వెల ఎంత?

జ:—ఒకరూ.

ప్రశ్న:—వెల తగ్గుటకు కారణముమి?

జ:—దొరవారి కృత.

ప్రశ్న:—కాకంటే వైసన్న వారి సహాయము నొసరి వారెవరు?

జ:—సర్కారువారు.

సర్కారువారికన్న వైసన్న వారినయిన నొసరి. వారి కృత.

జ:—పార్లమెంటువారు.

ప్రశ్న:—పార్లమెంటుకన్న వైసన్న వారు ఈ విషయమున ఎవరు? జవాబు:—

గ్రామస్థులు ఈ ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ మియ్యతలే పోయిరి. ఒక మాట మాత్రమే వారు మామూలుగా చెప్పినది ఒక మాటలేకగలము. కాకత్యుక్త 'వివిధానుబంధము' అని ప్రకటించినట్లు.

కొందరు కట్టడంలో ప్రయత్నించి ఉప్పుపన్ను రూ 1-4-0 యందునట్లు చేశారు. కాని ఈ ఉప్పు తగ్గుటకై గ్రామస్థులకు కలుగులాభము అతిస్వల్పము. 20 సంవత్సరములకు పూర్వము ఉప్పుపన్ను తగ్గించి ఎవ్వరు ప్రకటించి తక్షణము మామూలు పాలయ్యెనో వైస తెలిపిన ప్రశ్న ప్రకటనలను విడిచి వదిలి. అట్లే ఇప్పుడు కూడ ఉప్పుపన్ను తగ్గుదలనివ్వమని ప్రజలు అంత ఉత్సాహవరదని నా అభిప్రాయము.

(22) కాని ఉప్పుపన్ను రూ 1-4-0 యందునట్లుగాక లేక రూ 2 లు: దరబయి నా అతనిది నిజమగు సమస్యకాదు. ఈ విషయమునందే రాష్ట్రీయ కమ్యూనిస్టు ఇబ్బదియన్నది. రాష్ట్రీయల ప్రతినిధులు కట్టుబట్టిన ఈ సమస్యను రాష్ట్రీయ కమ్యూనిస్టులకు తగ్గవలెను. బాంబాయి లెం గా లు బడ్జెటులకు కొంత కలిగిరించెను. ఈ రాష్ట్రములకు ప్రాధమ్యము అధికముగ చేయబడెను. వివిధములపై కన్న విధింపబడెను. 1924-25 సంవత్సరమున రెండు రాష్ట్రములయందు కమ్యూనిస్టు అధికము అధికముగ ఉండవలెనని ఉద్దేశముతో చేయబడినది ఒక రాష్ట్రమున 1 1/2 లక్ష ము: యొక్క రాష్ట్రమున 6 లక్షలు ఈ సంవత్సరము అదనము అదాముకలుగును. ఒక రాష్ట్రమున 128 లక్షలు మరొక రాష్ట్రమున 488 లక్షలు నిలువయున్నది. బాంబాయి రాష్ట్రపు జన సంఖ్య 190 లక్షలు. కర్ణాటక 1408 లక్షలు. మద్రాసు రాజధాని జనసంఖ్య 420 లక్షలు. వ్యయము 1812 లక్షలు మాత్రమే అయినను బాంబాయి రాజధాని బోర్డునమున 2 కోట్లు నిలువ యుండవలయునని.

ఇక కమ్యూనిస్టుల అధికముగ చెల్లించు రాష్ట్రీయల విషయము కొంత అభివృద్ధిచెదను. సంయుక్త రాష్ట్రీయలందు స్థాపనము చేయబడినది. మోటారు కలకులుపై కన్న చేయబడినది. ఈ జాబునందు నీటిపన్ను చేయబడినది. సంయుక్త రాష్ట్రీయలలో కొత్తపన్నులు అట్లే యున్నవో అయ్యెనుమని సరిపోవును. ఈ తీర్మానముగూడ పంజాబు కు అదాముకలుగల సరిపోవనియు లోటు గలగననియు నూనము గట్టబడుచున్నది. ఈ రెండు రాష్ట్రీయములు వాదాపు కొటి రూపములవరకు అప్పు చేశారుననిచెప్పెను.

చెన్నైలో దుస్థితి విషయము మోక్షందరకు తెలియును. కాకత్యుక్తమున కన్నులధికమొనర్పబడినది. ఇక రాష్ట్రీయలకన్న ఎక్కువరే ప్రేమను చాట్టియ చేయబడినది. రి: పెంచెయిటు సంఘములు, మూకుసంవత్సరములనుండి పరిశ్రమయన్నది. అయినను మూడు సంవత్సరములనుండియు లోటు ఏర్పడుచునే యుండెను. ఉప్పులను తగ్గించు కొనుట కలవలసి వచ్చెను. ఏదో యొక విధమున కాలము గడపుచున్నాము. అభివృద్ధిచూపవలయు కొత్తపన్ను అన్నిటిని అనేకటి ఖర్చున పోటాపోటీగా సరిపోవు కాబట్టి దినముల గడపుచున్నాము.

(23) అధికముగ కమ్యూనిస్టులకు రాష్ట్రీయల దుస్థితినిగమనించి, ఉప్పుపన్ను విషయము ఢిల్లీ కానసభసభ్యులు ఎట్టిపట్టింపును చూపవలయును ఈ సభలోని సభ్యులు తమముఖముచే

నుపయోగించ గోరుచున్నాము. కమ్యూనిస్టులకునే తేవంతయు భరించుట ఉచితముగాని ఏవో మూడు రాష్ట్రీయలు భరించునట్లు చేయుట కష్టముగాదు. భారత ప్రభుత్వ అధికారమును చూచుట భారత కానసభ వారి పట్టును అంగీకరించెయిటల కొలదికాలములోనే ఏమూడు రాష్ట్రీయలో కమ్యూనిస్టుల భారమునంతయు వహించవలసిన అవసరముగాని లేక తేవంతయు ఉన్నవై 12 అణాల చొప్పున అధికముగ చెల్లించవలసిన అవసరముగాని లేకుండ వేరొక మార్గమును మార్గము నన్వేషించుటకు వీలుగలదు.

(24) భారత కానసభలో మద్రాసు ప్రతినిధులయెడల రెండు ప్రశ్నలు గలవు. ఎంతయో అధికములగు కార్యముల సాగించుటకు ధనములేక నిలిచియున్న మద్రాసు రాష్ట్రీయలకు రూ 80 లక్షలు సంపాదించుట కొరత. రెండవది ఉప్పుపన్నును కట్టుచున్న తగ్గించుట. ఉప్పుపన్ను తగ్గించుచో మద్రాసు ప్రజలకు చచ్చెడి లాభము 80 లక్షలకుంటే చాలకట్టుకు ధనములేక మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిలిచివేసిన కార్యములకు సభ్యులు చూసించుటకు ప్రతిభులకావీర్యముగ రూ 51 లక్షల ఋణమును తీర్చివేయవలసి యున్నది. కొన్ని జిల్లాలు మదలలోడను డ్రైవుములలోడను చాల భాగముయన్నది. వారి కొనసాగున సహాయము ఎంతమాత్రమును సరిపోదు. ఇందుల కధమును మరి 10 లక్షలైనను గావలెను. అధిక సంఘమువారి యెడల 298 స్క్రీములను తెట్టివేసి ఇదివరకే విడిచివేసి. వీనిలో చాలవర కెన్నియో తగ్గుములనుండి నిలిచియున్నవి. అవి చాలముఖ్యమైనవి. ధనమున్నవో నీక్షణమున ప్రారంభించబడును. వీనిలో కొన్నియుఖ్యమైనవానిని గురించి నడిచెదను.

ప్రజాసామాన్యమునకు విద్య

ప్రజాసామాన్యమునకు విద్యనొసగుటకు రూ 660 వేలు గావలెనని విద్యాగమ: (రిగో) రి: నిర్ణయమును మధ్యాహ్నమున భావనమునకుటకు రూ 10 వేల స్వల్పములైనను గోరెను. వారి కాపాతకాలముల యెనించుపాతకాలము మహమ్మదీయపాతకాలము కాలములలో అభివృద్ధిచెందుటకు యెడలగు వాదాపు 84 స్క్రీముల వారకు కలిపెను. ఇది ఉట్టుండగా గతమునకు తగ్గుములలోను వై: వేలు మానేజరుల పాతకాలము గ్రాంటులు మున్ను జట్టబడెను. పాతకాలములలో వైద్యపరీక్షకు ఇంకను రూ 5 లక్షల సేపురువలసియున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయ మింకను ఫలనీధిని గోరుచున్నది.

స్థానిక స్వరీపాలన మంత్రి ధనములేక 18 స్క్రీములకు కడుగుకొనలేనట్లెను. ధనరాహిత్యముచే ప్రత్యేక కమ్యూనిస్టుల యొక్కయు సంస్థలయొక్కయు సత్సారముగూడ తగ్గెను. స్థానిక సంఘములు తమ కేటబులు పెంచించి కొనిన తరువాతనే ఎ కయో కమ్యూనిస్టుల అధికములను సరిచెట్టుకొనగలిగెనని వేరుగా చెప్ప వచ్చుచున్నది. కమ్యూనిస్టు, పార్లమెంటు: (రిగో) ధనరాహిత్యముచే 82 స్క్రీములను కడుగుకొనలేనట్లెను. పార్లమెంటు కవిద్య అత్యవసరముగ ప్రత్యేక కమ్యూనిస్టుల ప్రయత్నములు కూడ నిందులకు కొంత ముగిసింపెను.

సభ్యుల కీమతమును తెలుపుటకుగాను ప్రభుత్వవ్యయల రహస్యము వో: దానిని దెలిపెదను. మరొక అభివృద్ధి పరిశోధక స: స్థాపనను కట్టచేయుటచే మ: త్రమే ప్రభుత్వ అయ్యెను ముఖ్యముగ గరిపున్న గలిగిరి. ఈ కమ్యూనిస్టుల తగ్గువో వానివై మొట్టమొదటిసారిగా ప్రజాసామాన్యములకు గలవని అంగీకరింపబడుటచే, రిజర్వకు కాబులలోని విషయములగురించి నేనప్పుడు నడుచును. అయినను మేటూరు స్క్రీములకు తగ్గులోనే అనమరి రానున్నదని తెలుపవలెనని. కూరమననిని బాగుచేయుటకు సంకల్పించుటకు విధానములోనింపబడినది. రైల్వే అభివృద్ధి ధనముకొనుట చేదియున్నది. పోలీసువారికింకను గృహములకు లేవు. కెయిల్లను సంకల్పించవలసియున్నది.

ప్రభుత్వ కార్యములను కిన్ను ముపయోగించుటకుచున్న ధనములు కొన్ని వాగరిక ప్రభుత్వమున కతమకరమును నిలిపివేయుచున్నది. వానిని బాగు చేయవలెను. పల్లెటూరిలో నిరసించు గ్రామస్థులకి సంవత్సరములలోను 2 1/2 అణాలు ఉప్పున కట్టుకొన వచ్చెనుట లాభకరమో తమపుత్రులవిద్య కొనుటలేనీ తీవ్రమునకు తగినవారికి నొసర్చుపాతకాల సేపురుముకొను టుచితమో సభ్యులు యోచించుకొనవలెను.

ముగింపు

ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానమును నిరాకరించినయెడల, తిరిగి రెండు సంవత్సరములకో అంతకంటే ఇంకను ఎక్కువ వత్సరములవరకో, ఇట్టి సదుపాయము తిరిగి లభించవలదిను విషయమును గమనింపగలెదను. ఇప్పుడు రూ 2 ల ఉప్పుపన్ను అనగా, కాకత్యుక్తముగా వత్సరమునకు రూ 80 లక్షలు అధికాదాయముని యర్జము. 1-4-0 ల ఉప్పుపన్ను అనగా, తిరిగి

అంతను వదలుకొని భవిష్యత్తును కమ్యూనిస్టులయందే, ఇట్లే తీర్మానించవలెను. తిరిగి ఎప్పుటికో, అప్పుడు ప్రకము తిరిగి, అంతసామాన్యమరియొకవిధమున భారత ప్రభుత్వమువారికి లభించవంతవరకు మన కెట్టి ఆశలును ఉండజాలవు. ప్రస్తుత రాజకీయము లతి త్వరితముగ మారుచున్నవి. తిరిగి అప్పుడు ప్రకము తిరిగివచ్చునని ఎవరు చెప్పుగలరు? వచ్చినను అప్పుడువచ్చు కానసభవా రా తరుణము నుపయోగించెదరని నమ్ముట ఎట్లు? నేను కొలదివారములలో నా యుద్ధోగమును చాల్చిచూపుచున్నాను. చాల వత్సరములు ఆశలు భగ్గుచుయ్యెను. అతికష్టముగు విశ్వయుము నేర్పరచి, అన్నిటికంటెను అతి కష్టముగు రి: పెంచెయిటులను చేసితిని.

ముప్పదివత్సరములుగా నాస్వరాష్ట్రీయముగనున్న ఈ రాష్ట్రమును వదిలి వెళ్ళుచున్నాను. ఈ రాష్ట్ర మెన్నియో వత్సరములనుండి ఆశాభానునిగొర కతికష్టముల ననుభవించుచు వేచియున్నది. ఇప్పుడెట్టిభాను దుదయచుయ్యెను. వెలుతురు వ్యాపించెను. కాని ఈవకటిని పాల్గొనునాక నాకేమాత్రమును నుండజాలదు. కాని ఈసదుపాయ మిరాష్ట్రమునకు గలగవలెననుకొరిక కంటే నాకు ప్రయతరముగు కొరికలేదు. ఈ కానసభలోని సభ్యులు, రాజకీయవిభేదములను, అభిప్రాయవిభేదములను అవల బెట్టి అందరును గలసి, ఈ తరుణము తప్పిపోక మునుచే ఉపయోగించుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

4 మార్చి 1924. సి. జి. టూడుమంటరు.

భారత కానసభ ఓటర్లు

రంగారామిగారికి హెచ్చరిక

చెన్నైలో 16 17, 18 దినముల వో: లు 29-2-24 వ తేదీని వెరలూకు భారత్వలో సమాజేమిరి. "స్వరాజ్యమువారి పద్ధతికి కొంచెమైన వెనుకొనుటచేదని యీసభ వారు భారత కానసభసంఘ సభ్యుడగు దివానుబహదరు టి. రంగారామిగారిని కోరుచున్నాము" అను తీర్మాన ము సభలో వామోదించబడెను. ఆరీతిగా రంగారామిగారికి తండ్రివారకు పంపిరని అధ్యక్షుడు వి. మురుగేశం యెడల్యారు, కార్యదర్శి జి. చెల్వతలసెట్టిగారు మాకు వ్రాసిరి.

మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

ఖర్చు ప్రదర్శనము

మహారాష్ట్రీయమహాసభ, కర్ణాట ప్రదర్శన కాబు కార్యదర్శులు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
రాష్ట్రీయ మహాసభ ఏప్రిల్ మాసము 20, 21 వ తేదీలలో జరుగును.

ఖర్చు ప్రదర్శనము 19 వ తేదీన ప్రారంభించి వారము దినములు తెరచియుండును.

ప్రతి, ఉన్ని, పట్టు ఖర్చున టెంకె: కమలను అన్ని విధముల ప్రదర్శనపరచిన వారు యేరాష్ట్రీయముండి వువినను మేము ఖర్చును భరించెదము. ఏవరైన రాదలవినవో ముందుగా దెలుపగలెదము.

మిమిరాష్ట్రీయలలో ఖర్చు ఉత్పత్తిసాము అన్నిటిలోను అన్ని కమల: (ఉత్తిరి, గింజలను, నూలు, ప్రత్తి, ఉన్ని, పట్టు ఖర్చు వస్త్రములను, రాట్టుములను, నూతన కట్టుకుల రయారు చేయబడిన వస్త్రములను, ఏను: దులనుగూడ ప్రదర్శనార్థము నిర్దమునా నుంచమని దెలుపగలరుచున్నాము.

ఖర్చు వికయార్థము కాలగిరీకు ముందుగా వ్రాసికొనిన వాటి ఆధారము గూర్చి ముందుగా దెలియవరచుట ఉండును.

ప్రదర్శన దినములు పెండ్లిసమయములలో పడినవి గాన సన్నని వస్త్రములను దెచ్చిక యెక్కువగా వుట్టుగలవు.

భారత జేకమున తయారయిన ను: పసిద్ధ స్వదేశీయముల నన్నిటిని ప్రదర్శనముచేత కాలగిరీక గలదు. కాన అట్టి కమ్యూనిస్టుల తయారుచేయువారు యీయవకాశమును వదలుకొనగలరుచున్నాము.

వై: సాయిగారు

వై: సాయిగారు మార్చి 7 వ తేదీ: డిల్లీకి భవాలపూరు పోయెదరు. అచ్చట జహా: కాగాగారి సేవసహాసీనిని జేయు ఉత్సవము జరిపి తిరిగి 10 వ తేదీ: డిల్లీ కుత్తురు.

చక్రవర్తిగారి జన్మదినము

ధిల్లీ, మార్చి 1:—జానుమూసమున 8 వ తేదీ: చక్రవర్తిగారి జన్మదినముగటచే నెలపుదినముగా గణించబడును. (అ.మె.)

రక్తపాలనము

వర్తమానమున భారతదేశమున మానవజాతికి రక్తపాలన మత్యావశ్యకమై యున్నది. శరీరమున స్వచ్ఛమగు రక్తము సం పూర్ణముగ ప్రవహించుచున్నంత కాలమే జీవితము సుఖాస్వద మైయుండును. శారీరక మానసిక బలంబులకు గూడ నిదియే ప్ర ధానద్రవ్యము. శరీరమున నితరాశయముల కేవలమైన వికృతిజనిం చినచో దాని నెట్లులో కష్టమున నవరింపవచ్చును గాని రక్తము నకు బాధ్యమొదలైన దానిని చుట్టవలయును దు సరము. అతినూ త్కములగు జీవాణువుల రక్తమునందు నిడివీకృతమై యుండుటచే రక్తమునకు మలినముసోకకుండ కాపాడుకొనుట ప్రతివానికిని విధియైయున్నది. ఇది యన్నిటికంటెను ముఖ్యమగు సుమస్య. ఒక రక్తరక్తజీవాయములను దెలుపుటకు ముందు, రక్త త్వస్తికి ప్రధాన వస్తువెయ్యదియో, కనుగొనుట ముఖ్యము. శరీర మందలి సప్తధాతువులలో రక్తమొకటి. రసమే రంజక మను పేరుగల పిత్తముతో గలసి రక్తమని వ్యవహరింపఁ బడుచున్నది. కావున రసమనెట్టిదియో తెలిసికొనవలయును. పాంచభూతి కమై నట్టియు, భృత్యభోజ్య లేనట్టియేదాది రూపమున చతుర్వి ధా త్వక మై నట్టియు, షడ్రసోపేతమై, యష్టశత పిర్యాత్మకమైనట్టియు, వివిధగుణములతో గూడియున్న యా హారము యొక్క సత్పరిణామము వలన గలిగిన సారపదార్థమే రసమని చెప్పబడుచున్నది. అది తేజోభూతంబును, మిక్కిలి నూత్నమునై యొప్పుచున్న చున్నది. ఈరసమునకు హృదయము స్థానము. రసము, హృద యమునుండి చతుర్విధతేద్యముల ద్వారా సర్వశరీరమున వ్యా పించి ప్రతిదినమున, శరీరమున తర్పణ, వర్షన, ధారణ, గమన, జీవనాదికార్యములకు జేయుచున్నది. ఈపనియంతయు నభ్యుప హేతుకమైన కర్మవలన గలుగుచున్నట్లు స్పష్టము. ఇట్టిరసము యకృత్స్థితిని యందుండెడి రంజకపిత్తమున గలిసి రక్తసం జ్ఞను భజింపుచున్నదని తెలుపబడినది. శరీరమున స్వచ్ఛమై పని త్రమై జీవహృదమున నున్న నిట్టి రక్తము కొన్ని వినితకార్యము లచే విషప్రాయముగ నొనరింపబడుచున్నది. రక్తమాలిన్యమునకు మలినాహారము, యజీర్ణాహారము మొదలగు జీవించునైన కారణ ములు కొన్నియున్నను, సుఖవ్యాధుల వంటి ప్రబల కారణము లేటికొకటిలేదు. ఈ వ్యాధులు రానురాను వివిధ, విచిత్రస్థాన రూపములతో బెరిగిపోవుచున్నవి. ఈ మహావిషము కుటుంబ మున నొక యావనునికి సోకిన గ్రహంబుగ నాతని కుటుంబమున కంతకు నీవిష మంటుకొనుచున్నది. ఈవ్యాధులు సంపర్కమున క్రిమిలద్వారా రక్తమున వ్యాపించి యందలి జీవాణువులను నశింపజేసి కుష్టు మొదలగుభూతకార్యధులను గలుగజేయుచున్నవి. అవినితనరమైనై స్వచ్ఛగ దిగుకు పడుచువాండ్రయం దిది సునా యాసముగ వ్యాపించుచున్నది. పడుపున్నత్రయే ప్రధానముగ గల భోగశ్రీలు దానీలు మొదలగు జాతులు భారతదేశమున నుండుటచే వారివలన దురంతమగు యంటువ్యాధులు వ్యాపించి రక్త మును విషప్రాయముగ నొనరించుచుండెను. రానురాను చూచు ముండగ నే నీవ్యాధులు పెరిగిపోవుచున్నవి. ఈవ్యాధులకు ప్రత్యే కముగా నైద్యశాల లుండలసిన యవసరము తటస్థించుచున్నది. ఈ విషరక్తమును వ్యాపింపజేయుటకై కొందరు పడుచు శ్రీ లుకొని రంగూను మొదలగు ధలములకు గొనిపోవుచున్నారు. ఇంతకంటె భరింపరాని దుఃఖావమానము వేటొకటిలేదు. నీతి బాహ్యమున నీ విషసంహారమునకై మహాత్ముడు పూనుకొనియె నుగాని పిమ్మట యాతనిబంధువుతో నీపని యాగిపోయినది. ఇంతటితోనైనను దేశభక్తులు నలుమొకములజిమ్ము నీ విషరక్త మును నిరోధించి రక్తసంరక్షణ మొనరింపకయున్న గొంతకాల మునకు దేశము పవిత్రరక్తమునకు గొంతపడును. ఎఱిగియుండి యు దీనివలన గలుగు చెడుగుల ననుభవించువార లీ రక్తమాలిన్యమును బోచేయవచ్చు నాత్మకాత్మయొనరించుకొనినవారగు చురు. మరియు రక్తపాలనమునకు సంభోగియమ మహాశ్యమై యున్నది. ఒకసంయోగమున జనించు వీర్యమునకు దోసెడు రక్త మావశ్యకమై యున్నది; ఈ రహస్య మెఱిగి వ్యవహరించిన రక్త ము క్షీణముగాక పూర్ణముగ నుండును. భుజించెడి యాహారజరణ వేగమానమునకు గాని శుక్రముగా పరిణమించదు. ఇటు నుత్తత మ-నూ! సఖలు త్రిటి కళాసహస్రాది పంచదశచ కళాపితైక శ్రీధౌతావతీవ్రతే, ఏనమాసేనరసశ్చక్రిభవతి. ఈమూత్రమును పట్టి తక్కింపగా రస మొక్కొక ధాతువునకు నైమగ్నంబు పరిణామమును బొంది తుదకు మాసమునకు శుక్రమగుచున్నది. రక్త సాగంబగు శుక్రమునట్లు ప్రతిదినమున విషమలలోఁబడె బో గొట్టుకొనుచుండిన శరీరమునుం డెంత రక్తము ప్రవాహముగ బోవు నో యనుభవజ్ఞులు గ్రహించుకొనవలయును. దేశోద్ధానమునకై

త్యాగమొనరించి పవిత్రరక్తము సంపాదించుటావశ్యకము. భారత దేశమును యావరించుకొనియున్న దుర్భరదారిద్ర్యము కూడ రక్తమాలిన్యమునకు గారణమగుచున్నది. కడుపునొంద దిండిలేక నెన్నియోజాతులు చచ్చినట్టియు కుల్లినట్టియు జంతువుల మాం సములను దివి జీవించుట తటస్థించుటచే రక్తము మలినమై రోగ భూయిష్ట లగుచున్నార. మరియు రక్తపాలనమునకు శౌచవిధిగూడ ముఖ్యమై యున్నది. శౌచవిధియనగా, మలమూత్రాదివిసర్జనము. ఇది సూర్యోదయమునకు బూర్వమే జరుగవలయును. సూర్యోదయమై న వెనుక మలమూత్రవిసర్జన మొనరించిన వానియందలి చెరు పదార్థములు సూర్యకిరణముల ద్వారా పైకి లాగబడి నాసారం ద్రవములనుండియు రోమకాపములనుండియు సూక్ష్మక్రిములు లోన బ్రవేశించి రక్తమును మలినపఱచి పలవిధిరోగములకు గారణ మగును. కావున సూర్యోదయమునకు బూర్వమే మలాదివిసర్జన మొ రించి రక్తరక్షణ మొనరింపవలయును. దంతధావనముకూడ నిట్లులే యొనరింపవలయును. మరియు రక్తరక్షణమునకు ప్రాతః స్నాన మత్యావశ్యకము. స్నాన మెప్పుడును సూర్యోదయమున కు బూర్వమే యాచరింపవలయును. రక్తము తేజోవయా త్వకమైనదై యష్టశతపిర్యము గలిగియుండుటచే దృఢస్థానమునకై బ్రాతస్నాన మొనరింపవలయును. స్నానమువలన చర్మము నాశ్ర యించుకొనియున్న భాజకమున పిత్తము లోనబ్రవేశించి జత రచునకు దీప్తికలుగుచున్నది. అక్మారణంబున నామహావము రక్తమున జేరజేరదు. మనదేశకాల శీతోష్ణస్థితుల ననుసరించి ప్రాతఃకాలమున మూడు పురిష్కల్ చల్లనీటిని గాని, లేక చలిది యన్నమునుగాని గుడుచుచుండవలెను. ఇప్పటికిని, కొందరు సం ధ్యావందనంబున నాచమనముగా చల్లనీటిని గ్రోలుచు రక్తరక్ష ణమును జేసికొనుచున్నారు. తేజోమయాత్వకమైన రక్తమునకే చల్లనీరును, చలియోగిరమును, కామకములై ప్రసన్నతను కలుగ చెయును. రానురాను దేశమున నీయాచారము నశించినది. దాన రక్తసంబంధమగు మేహవ్యాధులు దేశమున ప్రబలుచుండెను. మరియు నన్నిటికంటెను రక్తమునకు బ్రబలత్రుప్త కాఫీ పానీయము. ఇది యింటినింగవంటిది. రక్తమునందలి తేజో బలంబులకు జీవశక్తిని మింగివేయుచున్నది. ప్రతియింటను దీని ప్రభావము చాల బ్రబలముగానున్నది. నల్లమందు యందలి విష ముగలిగి యత్కుష్టమగు నీపానీయము, ఆహారయ జీర్ణాశయముల యందుండెడి శక్తినినాశించి హృదయవ్యాపియై యట్లుబ్రవహించు రక్తమును పలచపఱచి జీవాణువులను విడదీసి రక్తమునకు మలి నమును బలహీనమును గలుగజేయుచున్నది. దానంజేసి హృచ్చ లనము మొదలగు దారుణ వ్యాధులు బయలుదేరుచున్నవి. ఇప్పు డైనను మేలకొని ఈ విషపానీయమునుండి దేశీయులు మఱల కున్న నాత్మనాత్మావోపమునకు బాల్పడుదురని విన్నవించు చున్నాను.

అయ్యుచ్చేదభూషణ, పండిత
పి. వాసుదేవశాస్త్రి, ఏ. ఎం. పి. సి.
అరోగ్యభవనము, కాకినాడ.

చుండుకు నూనె
వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోమశు పుండ్లు మొదలగునవి నూనును. దీనివలన వెల్లెటెలకు హనిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!!
పాశ్చాత్య ఔంకటాచలపండితులు వారి లోకాయుషార కన్యామాత్రలు:—ఈ డివోష్యధము మిక్కిలి విలువయైనకన్యారి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలుచేర్చి తియారచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధముబీదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా.కింగ. పోస్టుఖర్చువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వ్యవ్వారాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాక మొదలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమునంటిది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక ఘంచిత కృత్తిని, అద్భుత మైన ధౌత్యకృత్తినిగలిగించును.

మహాభృంగామలకలైలము:—కండ్లుమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయవలయుట మొదలగు రోగ, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును.

ద్రువపరివారిణి:—ఎట్టిరక్తము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్న ను మామూలూలలో మాడిపోవును. 0-4-0
వారికేకొంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామూలగు 0-8-0
మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలస్థితికము. దీనినిజను ఒకసారి మాడొషధముల కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య ఔంకటాచలపండితులు వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

తిరుత్తని
(స్వకీయ విలేఖరి)
రైలు ప్రమాదము

మార్చి 31:- నార్కెడ్ గాడు జిల్లా కానేపాకమను గ్రామ నుండి రెండ్రులను గట్టి పెట్టబడిని దోబుకొని తిరుత్తనిమార్గ ముగా చుగ్గున మనుష్యులు ప్రయాణము చేయుచు యా దిన మంతయు 5-20 గంటలకు తిరుత్తనికి ఆలపాంబది రైలుస్టేష నకు సమీపమున నుండు రైలుగేటు రహదారిబాటును బోవు చాటుమండగా బొంబాయివండి రాగల మొములు ప్రమాదకర మున ఆకస్మాత్తుగవచ్చి ఎద్దులబుడ్డిదీగట్టుచే బండి తుత్తనియి ట్లేవద్దకు మనుష్యులు వెంటనే బలదుగు దెబ్బలచే మరణించిరి. మరియుకనిక స్వల్పమగు గాయములు తగిలెను. వాడు మూత్రము ధ్రువ వశమున ప్రతుకుబయేగాక బండికి గట్టియుండిన ఎద్దులను కట్టియుండిన కగ్గులను ద్రెంపుకొని పారిపోయినది. పాదమీ మనుష్యులు నారాయణవరమునకు రాగల విక్రయమునకుగొని తెచ్చుటకు బోవుచుండినట్లు తెలియజున్నది. వారివద్ద పెద్ద టెంట్లను టైకు నూతా నుండెను. మొత్తం వారిని తిరుత్తని రైలు స్టేషను చేర్పించి జోలో ఫండు హాస్పిటల్ సర్దుగారికే చికిత్స చేశాంబిరిగాని ఏమిలాభము? ప్రాణములు బోయినది. ఆ రగిలి-దెబ్బ లిరలు చూడ గగ్గు నిర్భేద్యమగుచున్నది.

నక్సన్ దంతచూరము
ఈ చూరము దేశీయవస్తువులతో తయార చేయబడినది.
శ్రీ సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటిని పోగొట్టును.
డెబ్బ 1-కి 2 అణాలు డెబ్బ 1-కి రు 1-4-0.
టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లపేడి, తిరుగిల్లి క్లబ్, మద్రాసు.

బీజ్ బంద్

బీజ్ బంద్. తెనుగు దేశములో మిక్కిలి ప్ర సిద్ధి జెందినది. స్వస్థమందు గాని మూత్రముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలి పివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యువ్వన మొనంగును. త్వరలో నరములకు బలము నిచ్చి అత్యర్థమగు వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించి నది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృ శించువారిని వెంటనే ప్రపంచ సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి ఫంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమం దుయొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటిం చుటకు మద్రాసు గవర్న మెంటువారు అనుమతించ నందున ప్రకటింపజాలము. మందుపుచ్చకొనువిధ ము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్య ముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీవేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం
28 బై గాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

